

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ'

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΕΚΘΕΣΗ

ΓΙΑ

ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024

ΚΑΙ

**ΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 1/1/2024 ΕΩΣ 31/12/2024**

ΑΘΗΝΑ 2026

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΡΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ**

Περιεχόμενα

της Έκθεσης της Επιτροπής

του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους

και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους

προς την Ολομέλεια της Βουλής

1. ΕΚΘΕΣΗ	3
Αθανάσιος Πετραλιάς , Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	4
2. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	10
Τσαμπίκα (Μίκα) Ιατρίδη , Εισηγήτρια της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ»	10
Παρασκευάς (Πάρις) Κουκουλόπουλος , Εισηγητής της Κ.Ο. «ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ»	12
Βασίλειος Βιλιάρδος , Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ – ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ»	15
Νικόλαος Παππάς , Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ - ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ»	19
Ανδρέας Βορύλλας , Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ “ΝΙΚΗ”»	21
Αλέξανδρος Καζαμίας , Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ»	25

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Της Επιτροπής του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών: α) «Κύρωση του Απολογισμού του Κράτους οικονομικού έτους 2024» και β) «Κύρωση του Ισολογισμού και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, περιόδου αναφοράς 1/1/2024 έως 31/12/2024»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Επιτροπή του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους συνήλθε στις 16 Οκτωβρίου 2026, σε δύο συνεδριάσεις, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής, κ. Γεώργιου Κωτσού, με αντικείμενο της πρώτης συνεδρίασης, την παρουσίαση από το Ελεγκτικό Συνέδριο της έκθεσης που υποβάλλεται στη Βουλή κατά το άρθρο 98 παράγραφος 1 περίπτωση ε΄ του Συντάγματος (άρθρο 31Α παρ. 1 εδάφιο δ΄ του Κ.τ.Β.) και με αντικείμενο της δεύτερης συνεδρίασης, την εξέταση των σχεδίων νόμων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών: α) «Κύρωση του Απολογισμού του Κράτους οικονομικού έτους 2024» και β) «Κύρωση του Ισολογισμού και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, περιόδου αναφοράς 1/1/2024 έως 31/12/2024».

Στις συνεδριάσεις παρέστησαν ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Αθανάσιος Πετραλιάς, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Στην πρώτη συνεδρίαση προσήλθαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους επί της έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το οικονομικό έτος 2024, σύμφωνα με το άρθρο 31Α του Κανονισμού της Βουλής, όπως ισχύει, η Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κυρία Σωτηρία Ντούνη, ο Σύμβουλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κ. Κωνσταντίνος Κρέπης, η Προϊσταμένη της Υπηρεσίας Επιτρόπου «Απολογισμός και Ισολογισμός του Κράτους», κυρία Ευαγγελία Λούβαρη και ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Επιτρόπου «Απολογισμός και Ισολογισμός του Κράτους», κ. Ιωάννης Παπαδάκης.

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης συνεδρίασης για τη συζήτηση των σχεδίων νόμων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, τον λόγο έλαβαν η Εισηγήτρια της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», κυρία Τσαμπίκα (Μίκα) Ιατρίδη, ο Εισηγητής της Κ.Ο. «ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ», κ. Παρασκευάς (Πάρις) Κουκουλόπουλος, ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ», κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος, ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ – ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ», κ. Βασίλειος Βιλιάρδος, ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ», κ. Νικόλαος Παππάς, ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ “ΝΙΚΗ”», κ. Ανδρέας Βορύλλας και ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ», κ. Αλέξανδρος Καζαμιάς.

Η Εισηγήτρια της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» εισηγήθηκε την ψήφιση των ανωτέρω σχεδίων νόμων, ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ», ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ – ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ», ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ - ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ», ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ “ΝΙΚΗ”» και ο Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ» τα καταψήφισαν, ενώ ο Εισηγητής της Κ.Ο. «ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ» επιφυλάχθηκε για την τελική τοποθέτησή του κατά τη συζήτηση των σχεδίων νόμων στη Βουλή.

(Οι σχετικές εισηγήσεις παρατίθενται στο τέλος της Έκθεσης της Επιτροπής)

Ομιλία του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Αθανασίου Πετραλιά

Ο παριστάμενος Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Αθανάσιος Πετραλιάς, στην πρωτολογία του είπε τα εξής:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών):

«Ευχαριστώ πάρα πολύ Πρόεδρε. Την πλήρη τοποθέτησή μου θα την κάνω στην Ολομέλεια αλλά θέλω να θίξω κάποια θέματα που αναφέρθηκαν και να αναδείξω κάτι που ίσως ο πολύς κόσμος δεν ασχολείται αλλά είναι πάρα πολύ ουσιαστικό και δομικό. Αυτή την περίοδο συντελείται μια μεταρρύθμιση που αποτελεί μια από τις βασικές παρατηρήσεις του Ελεγκτικού, όλα τα τελευταία χρόνια, είμαστε μαζί τόσα χρόνια τώρα στη συζήτηση του απολογισμού, με τον κύριο Κουκουλόπουλο, τον κύριο Καζαμιά, τον κύριο Βιλιάρδο. Είναι το θέμα, το μητρώο παγίων. Το θέμα της λογιστικής μεταρρύθμισης. Τίθενται και άλλα θέματα συνεχώς, δηλαδή κάποια θέματα ειδικών λογαριασμών, πώς παρακολουθούνται, τι γίνεται με το ΑΚΑΓΕ, τι γίνεται με τα στρατιωτικά νοσοκομεία. Αυτή τη στιγμή συντελείται ένα πλαίσιο μεταρρυθμίσεων στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους που πρέπει να το αναφέρω. Να ξεκινήσω από αυτό.

Κατ' αρχήν όσον αφορά την ποιότητα των δημοσίων οικονομικών έχουμε κάνει ήδη τέσσερις μεταρρυθμίσεις τα τελευταία 2-3 χρόνια, έχουν ξεκινήσει και πιο πριν και από τους προκατόχους και τον κύριο Σκυλακάκη. Κάναμε τον προϋπολογισμό επιδόσεων που δημοσιεύεται με το προϋπολογισμό. Κάναμε τον προϋπολογισμό προγραμμάτων για να ξέρουμε στην άμυνα τι επενδύουμε, στην παιδεία τι επενδύουμε και τα λοιπά, τι δαπανούμε. Κάνουμε τις ανασκοπήσεις δαπάνες συνεχώς. Κάνουμε τον πράσινο προϋπολογισμό. Τώρα όμως είναι η μεγαλύτερη μεταρρύθμιση από όλες, δημοσιονομική μεταρρύθμιση η οποία γίνεται ήσυχα, υπογείως αλλά ξέρουν τα στελέχη του Γενικού Λογιστηρίου κι οι διευθύνσεις οικονομικών υπηρεσιών όλων των φορέων, έχουν δουλέψει πάρα πολύ τον τελευταίο χρόνο και πρέπει να το καταθέσω. Τι κάνουμε λοιπόν; Πρώτο βήμα ήταν όλοι οι φορείς να εφαρμόσουν το λογιστικό πλαίσιο και έγινε μεγάλη προσπάθεια και από τους ΟΤΑ και από όλους τους φορείς, πρέπει να το καταθέσω αυτό. Κάνουν κάθε μέρα πόσες ώρες συναντήσεις στο Γενικό Λογιστήριο.

Το λογιστικό πλαίσιο είναι, πώς είναι τα διεθνή λογιστικά πρότυπα να το πω έτσι, για μια εταιρεία, έχει κάποιες διαφορές στο πλαίσιο Γενικής Κυβέρνησης αλλά ουσιαστικά πρέπει να ξέρουν όλοι οι φορείς τι απαιτήσεις έχουν και τι υποχρεώσεις έχουν. Βασική αρχή, που σήμερα δεν το ξέραμε.

Τι γίνεται λοιπόν; Αν με ρωτούσατε πριν μερικά χρόνια τι περιουσία έχει κάποιος, θα κοίταγε μόνο τα ταμειακά του διαθέσιμα στις τράπεζες, κάποιος φορέας, και την Τράπεζα της Ελλάδος. Εδώ έχουμε λοιπόν τα εξής. Να καταγράψουμε - μεγάλη προσπάθεια - τα ακίνητα των φορέων. Και τώρα πάμε και σε ένα βήμα πιο πέρα. Όχι μόνο ακίνητα. Και άυλες απαιτήσεις, πνευματικά δικαιώματα και τέτοια πράγματα. Και κινητά, και αυτοκίνητα κτλ.

Δεύτερον. Τι απαιτήσεις και υποχρεώσεις. Για να γίνει αυτό, τί κάνουμε και γιατί το φτιάχνουμε. Φτιάχνουμε το νέο govERP. Είναι το νέο πληροφοριακό σύστημα του δημοσίου. Υπήρχε το ΟΠΣΔΠ - έτσι λεγόταν - και γίνεται το govERP. Πρώτη φορά φέτος, τους τελευταίους δύο μήνες γίνεται η κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2027 στο νέο σύστημα. Αυτό πάει να πει ότι 01/01/2027 «πέφτει» το ΟΠΣΔΠ, σταματάει να υφίσταται, και πλέον και η εκτέλεση του προϋπολογισμού γίνεται στο νέο σύστημα στο govERP. Προφανώς, να ξέρετε ότι αυτό είναι μια τιτάνια προσπάθεια. Μετράει 10 χρόνια αυτή η μεταρρύθμιση. Ναι, γίνεται σε αυτόν τον πολιτικό χρόνο αλλά τώρα ήταν να γίνει. Να πω ήταν μεταρρύθμιση από το Ταμείο Ανάκαμψης που τώρα προβλέπεται να υλοποιηθεί και δεν μπορείς να την καθυστερήσεις. Έχει πατηθεί το κουμπί - να το πω - έτσι αφού η κατάρτιση γίνεται στο govERP δεν μπορείς και να γυρίσεις πίσω στο ΟΠΣΔΠ. Όλοι οι φορείς ανέβασαν τα δεδομένα στο govERP επιτυχώς με πολλές προσπάθειες, bugs, λειτουργίες, τα διορθώσαμε. Και όντως και έχουμε και ένα άγχος - να το πω έτσι - να λειτουργήσει σωστά και η εκτέλεση από 01/01/2027 στο govERP. Όταν αλλάζει το πληροφοριακό σύστημα - είχε αλλάξει πριν 25 χρόνια το ΟΠΣΔΠ - η περίοδος προσαρμογής θέλει κάποιες μέρες, μήνες εκεί σίγουρα αλλά είναι μια μεγάλη μεταρρύθμιση που πρέπει να γίνει.

Ποια είναι η βασική διαφορά στο govERP και στη λογιστική μεταρρύθμιση. Έχουμε πλέον δεδουλευμένη βάση. Τι σημαίνει δεδουλευμένη βάση. Πριν ανέβει μια δαπάνη, να ανεβάνει πρώτα το τιμολόγιο. Στο τιμολόγιο έχεις την ημερομηνία. Άρα, δεν παίρνουμε ως δημιουργία της υποχρέωσης, έως τώρα παίρναμε την ημερομηνία που πληρώθηκε, θα παίρναμε την ημερομηνία που εκδόθηκε το τιμολόγιο. Τεράστια διαφορά. Και σωστό, έτσι; Είναι η δεδουλευμένη βάση. Και έτσι ξέρουμε και τι χρωστάμε. Όλοι οι φορείς. Και οι δήμοι. Όλοι οι φορείς. Και ξέρουμε βέβαια και τι απαιτήσεις έχουμε αντίστοιχα, έτσι; Όταν επιβεβαιώνεται κάτι σε κάποιο φορέα αμέσως στέλνεται η βεβαίωση κι αμέσως γράφεται στις απαιτήσεις. Και έτσι μπορεί να βγαίνει ισολογισμός και χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Αυτό είναι το ένα κομμάτι της μεταρρύθμισης.

Μέσα η μεταρρύθμιση έχει και διάφορα άλλα. Όλοι οι ειδικοί λογαριασμοί μπαίνουν μέσα στο σύστημα και πλέον δεν παρακολουθούνται εξωσυστημικά. Στο ΟΠΣΔΠ δεν ήταν μέσα. Παίρναμε τηλέφωνα. Μπαίνουν μέσα στο govERP όλοι οι φορείς, όλοι τα καταθέτουν.

Να πω τώρα κατ' αρχήν κάτι για τους ειδικούς λογαριασμούς. Από τα 7,7 δις, η συντριπτική πλειοψηφία, τα 7,1 δις είναι ο λογαριασμός επιδοτήσεων επιτοκίων του ν.128/1975, ο γνωστός, ο οποίος μπαίνει μέσα, δεν υπάρχει λόγος να είναι εκτός. Και τα άλλα 430 εκατομμύρια είναι το EUROCONTROL που ήταν εκτός. Μπαίνει και αυτό μέσα. Τα άλλα είναι πιο μικρά ποσά σε διάφορους λογαριασμούς. Αλλά σε κάθε περίπτωση, εμείς ιδανικά στο Γενικό Λογιστήριο δεν θέλουμε καθόλου να υπάρχουν ειδικοί λογαριασμοί. Γιατί τί κάνουν οι ειδικοί λογαριασμοί; Μας δημιουργούν εμάς πρόβλημα στο ότι μπορεί ένα ποσό από τον λογαριασμό να δαπανηθεί το επόμενο έτος - επειδή μένει εκεί μέσα - παρόλο που δεν είναι εγγεγραμμένο στα όρια προϋπολογισμού του εκάστοτε έτους. Κι αυτό μπορεί να δημιουργήσει πρόβλημα στον στόχο δαπανών. Αυτό μας δημιουργεί. Το βάζουμε λοιπόν όλους μέσα στο σύστημα, στο govERP 01/01/2027 είναι όλοι μέσα.

Πάμε τώρα και τι άλλο κάνουμε. Στρατιωτικά νοσοκομεία, που κάθε χρονιά το Ελεγκτικό το αναφέρει, γιατί αυτά υποβάλλουν κατευθείαν μόνες τους τις δαπάνες και δεν περνάνε μέσα από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Άμυνας. Παρακολουθούνται εξωσυστημικά κατευθείαν με τις δαπάνες τους και τα έσοδά τους ξεχωριστά. Μπήκανε μέσα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Άμυνας και κανονικά σαν να είναι φορείς κανονικά του Υπουργείου. Άρα λύνεται και αυτό το θέμα.

Για το ΑΚΑΓΕ, χρόνια είχαμε την αποτύπωση ότι χρωστάει το κράτος λεφτά. Να πω ότι φέτος πληρώθηκαν όλα τα χρωστούμενα, 200 εκατομμύρια νομίζω. Εντάξει, είναι δημοσιονομικά ουδέτερο γιατί είναι ενδοκυβερνητική μεταφορά αλλά πληρώθηκαν, έγιναν οι εκκαθαρίσεις των προηγούμενων ετών τι είχε πάρει, τι έπρεπε να πάρει επιπλέον κλπ. Έκλεισε και αυτό.

Να πω ότι είμαστε σε πολύ στενή συνεργασία με το Ελεγκτικό, ειδικά το Γενικό Λογιστήριο και προσπαθεί όλες αυτές οι παρατηρήσεις να τις ενσωματώνει.

Τώρα, κάτι πολύ σημαντικό. Στο νομοσχέδιο που έχει ανέβει στη Διαβούλευση για τους servicers τώρα που βρίσκεται, θα δείτε εκεί 25 περίπου άρθρα που αναφέρονται στη λογιστική μεταρρύθμιση. Έχει ένα ολόκληρο κεφάλαιο και μέρος. Αυτά τα άρθρα τα έχουμε δουλέψει μαζί με το Ελεγκτικό Συνέδριο. Είναι ακριβώς για να μπορέσει να εφαρμοστεί. Είναι αυτές οι μεταρρυθμίσεις που σας λέω τώρα. Για να μπορέσει να γίνει η εκτέλεση του Προϋπολογισμού από 01-01-2027 με το govERP.

Μέσα έχει και άλλα πράγματα που λέει ότι οι «ενοποιημένες πια λογιστικές καταστάσεις», ακριβώς, το θέμα που τέθηκε, όχι μόνο της Κεντρικής Διοίκησης, αλλά όλων των φορέων θέλουμε να βλέπουμε τι γίνεται. Ενοποιημένες λοιπόν λογιστικές καταστάσεις θα υποβάλλονται στο Ελεγκτικό, όχι μόνο της Κεντρικής Διοίκησης πρώτη φορά, για να βλέπουμε τι κάνουν και όλοι οι φορείς.

Άρα, καταλαβαίνετε ότι είναι ουσιαστικές βαθιές δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις που ναι μεν, ο κόσμος, είναι δύσκολο, δεν είναι εύπεπτες και, αλλά ουσιαστικά βάζουν τα θεμέλια να έχουμε όλοι πλήρη πληροφόρηση, πλήρη εικόνα των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων και καλύτερο έλεγχο στα δημόσια οικονομικά μας.

Όλοι λένε «να που βρήκατε άλλα 200 εκατομμύρια αποθεματικό;». Θα σας πω που βρήκαμε και τα βάλαμε. Έχουμε κάνει τώρα, υποβάλανε όλοι οι φορείς τις προτάσεις τους για τον Προϋπολογισμό του '27. Να σας πω ότι είναι πάρα πολύ αυστηρό SCREENING σε όλους τους φορείς και κόπηκαν αιτήματα και δαπάνες από παντού. Ωστε να εξοικονομηθούν αυτά τα 200 στο Αποθεματικό επιπλέον για την ενεργειακή κρίση και πολλές φορές, πολλοί είναι δυσαρεστημένοι και μαζί μου, να το πω έτσι. Αλλά πρέπει να γίνει αυτή η δουλειά, γιατί τώρα προτεραιότητα έχει η αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Μιλάω ειλικρινά.

Άρα, γίνεται η δουλειά αυτή, με τα SPENDING REVIEWS, με τον έλεγχο δαπανών ακριβώς γιατί έχουμε τώρα όλη την πληροφόρηση που είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Κάποια δυο ακόμα στοιχεία, για να μην υπάρχει παρεξήγηση. Όλες οι παρατηρήσεις που είπε το Ελεγκτικό, ήταν η Έκθεση του Ελεγκτικού επί του αρχικού σχεδίου Ισολογισμού-Απολογισμού που τους υποβλήθηκε και μετά μπήκαν μέσα, ενσωματώθηκαν και το τελικό που ψηφίζεται σήμερα, κατατίθεται, έχει ενσωματώσει έτσι όλες τις παρατηρήσεις αυτές του Ελεγκτικού, είναι το διορθωμένο.

Για παράδειγμα, μια που τέθηκε για τα REPOS. Υπήρχε μια σωστή παρατήρηση όπου ήταν, ένα ποσό από τα REPOS είχε γραφτεί σαν βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, ενώ έπρεπε να είναι στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Έγινε το RECLASSIFICATION, μπήκε στην άλλη

κατηγορία, πάλι υποχρεώσεις είναι, έτσι. Απλά οι βραχυπρόθεσμες έπρεπε να είναι μακροπρόθεσμες.

Κάποια θέματα που τέθηκαν. Σωστά είπε ο κ. Κουκουλόπουλος, οι αμυντικές δαπάνες να εξαιρούνται προσωρινά ως το '28 του στόχου δαπανών, η αύξησή τους, αλλά στο πρωτογενές έλλειμμα μετράνε, στο χρέος μετράνε, τις πληρώνουμε προφανώς και, είναι πολύ σημαντικό να αυξηθεί το ποσοστό που συμμετέχει η Ελληνική Βιομηχανία και ο ελληνικός τομέας και οι ελληνικές επιχειρήσεις. Γι' αυτό υπάρχει μια πρόβλεψη, αν δείτε, στο σχέδιό μας, μέχρι το '36 ότι σκοπός είναι να φτάσει το 25% η συμμετοχή από 4, 5 πόσο ήταν, 6% νομίζω έδειξε το Ελεγκτικό. Γιατί όντως επιβαρύνονται οι εισαγωγές. Έτσι. Όταν εισάγεις τέτοια από το εξωτερικό αυξάνονται οι εισαγωγές της Χώρας.

Για τους διαγωνισμούς, ναι, είναι πολύ σημαντική η μελέτη του Ελεγκτικού και αυτό κοιτάμε. Περιπτώσεις που γίνονται, όπως ανέφερε, οι απευθείας αναθέσεις φαίνονται μεγάλο ποσό, αλλά σαν ποσοστό του συνολικού Προϋπολογισμού είναι 4% και λογικό αφού υπάρχουν τα όρια 30 και 50.000.

Να πω ότι μεγάλο ποσοστό αυτών γίνονται και από τους φορείς, από τους ΟΤΑ και το γνωρίζουμε και το παρακολουθούμε και γενικά υπάρχει έλεγχος και του Ελεγκτικού, αλλά και της Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου, συνεχώς κάνουμε αυτούς τους ελέγχους και το βλέπετε συνεχώς, βγαίνουν πορίσματα και διορθώσεις, όπου παρατηρείται σε όποιον φορέα.

Όσον αφορά τα SWAPS. Να πω ότι επιβεβαιώνεται μετά την αποπληρωμή του GLF, το όφελος από τις πράξεις SWAP που είχε γίνει το '18, '19, '20 παραμένει, δεν χάνεται τίποτα. Άρα πόσο κοστίζουν αυτή τη στιγμή; Αποπληρώθηκαν 6,9 δις GLF. Τα άλλα μέχρι τα 12,8 είναι άλλα πράγματα, γραμμάτια δημοσίου κ.λπ.. Τα 6,9 δις GLF πόσο κόστιζαν στον δημόσιο EURIBOR συν 0,5%. Πόσο είναι αυτό σε σημερινή τιμή; Περίπου απάντησε ο ΟΔΔΗΧ στον κύριο Βιλιάρδο πριν λίγες μέρες, πολύ ωραία απάντηση, άμα τη δείτε. Είναι 4, 13%. Η τελευταία εκτίμηση που κόστιζαν αυτά. Κακώς λέγεται ότι είναι πολύ μικρότερη 1,5-2%. Γιατί οι πράξεις SWAP παρέμειναν και συνεχίζουν και εισπράττουμε τα έσοδα από τα SWAP. Άρα, το 4.13% κερδίσαμε.

Στο ερώτημα που τίθεται και από τον κ. Παππά πολλές φορές και λέει «ναι, αλλά γιατί αποπληρώνεται κάτι που έχει 4,1%;». Ενώ αυτή τη στιγμή το ομόλογο, το 10ετές του δημοσίου είναι 4,3%. Αυτή τη στιγμή που μιλάμε.

Κατ' αρχήν αυτά που πληρώνουμε είναι της επόμενης επταετίας. Δεν συγκρίνεται με το δεκαετές. Αποπληρώσαμε φέτος 12,8 δις. Δανειστήκαμε 7 δις. Θέλω να πω ότι τα 5,8 δις διαφορά είναι αποπληρωμή χωρίς νέο δανεισμό, έτσι, για να είναι ξεκάθαρο. Εντάξει. Γιατί δανειζόμαστε 7 δις; Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι: «Μη δανειστείτε καθόλου και αποπληρώστε 6 δις». Πρέπει να «κουνιέται», να το πω έτσι, να υπάρχει ρευστότητα στη δευτερογενή αγορά. Το λέει συνέχεια ο ΟΔΔΗΧ. Για να ανεβοκατεβαίνουν τα spreads μας και τα επιτόκια, όταν πέφτει το 4,3 να γίνεται 3,5 ή 3 ή να ανεβαίνει, πρέπει να μπορούν να υπάρχουν ομόλογα διαπραγματεύσιμα για να γίνονται αγοραπωλησίες. Αν ρωτήσετε τον Δημήτριο Τσάκωνα στον ΟΔΔΗΧ θα σας το εξηγήσει.

Άρα πρέπει να κάνουμε μια έκδοση, εκεί, 5 με 7 δις ετησίως σταθερή, για να υπάρχουν διαπραγματεύσιμα ελληνικά ομόλογα στη δευτερογενή αγορά για να μπορεί να αποτυπώνεται, όταν μειώνουμε το χρέος, να πέφτουν και τα spreads. Αλλιώς θα έμεναν σταθερά, δεν θα γίνεται η διαπραγμάτευση ομολόγων. Άρα είναι και ένα πρακτικό τεχνικό θέμα. Πρέπει να υπάρχει, λοιπόν, στην καμπύλη όλων των ομολόγων, κάποιος θέλει να

αγοράσει 5ετές, 10ετές, 15ετές ομόλογο ελληνικού δημοσίου, να υπάρχει διαθέσιμο. Γι' αυτό, λοιπόν, πρέπει να γίνεται μια ετήσια ελάχιστη έκδοση. Να θυμίσω ότι είχαμε σκοπό να κάνουμε 10 δις εκδόσεις και κάναμε 7 δις. Το μειώσαμε, κοιτώντας και την άνοδο των επιτοκίων. Άρα προσέχουμε, κάνουμε σημαντική διαχείριση, και αποπληρώσαμε παραπάνω πράγματα τα οποία θα «έτρεχαν» τώρα με 4,1%. Να πω ότι το επίσημο μεσοσταθμικό κόστος του χρέους είναι κάτω από 3, δηλαδή 2, ή 2,9 αν θυμάμαι σωστά.

Πάμε τώρα στο άλλο που τέθηκε. Είπαμε για ειδικούς λογαριασμούς και δημοσιονομικό χώρο. Για τις δικαστικές αποφάσεις, κάτι που τέθηκε, να πω ότι τα Υπουργεία, όπως γίνεται τώρα, βγάζουμε εγκύκλιο κατάρτισης Προϋπολογισμού και μας στέλνουν κάθε φορά τις προβλέψεις τους. Όσες δικαστικές αποφάσεις έχουν βγει μέχρι τον Αύγουστο, Σεπτέμβριο που μας στέλνουν τα αιτήματα για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού του επόμενου έτους μπαίνουν μέσα στις προβλέψεις. Όσες βγαίνουν πιο μετά αναγκαστικά πληρώνονται από το αποθεματικό με το που αρχίζει και «τρέχει» ο Προϋπολογισμός, γιατί δεν υπήρχαν το χρόνο της κατάρτισης. Άρα, εκ των πραγμάτων, το λέμε κάθε χρονιά αυτό με το Ελεγκτικό Συνέδριο, μπορούμε να προβλέψουμε αυτά που έχουν βγει και μας έχουν στείλει μέχρι τον Αύγουστο, Σεπτέμβριο όταν γίνεται κατάρτιση.

Νομίζω ότι η Έκθεση Βιωσιμότητας ήταν πάρα πολύ σημαντική και είναι κάτι που από, νομίζω, πέρσι ή πρόπερσι θεσπίστηκε και πέρσι είχε για το συνταξιοδοτικό τη βιωσιμότητα, αν θυμάστε, και μας δείχνει την κατάσταση και πηγαίνουμε. Είναι σημαντικό να αυξηθεί η προσφορά ακινήτων. Δεν θα επαναλάβω όλα τα μέτρα που έχουμε κάνει για build to rent, golden visa, περιορισμούς Airbnb, κενά ακίνητα που νοικιάζονται, προγράμματα ανακαινίσεις, κτλ. και από την πλευρά της ζήτησης είναι «Το σπίτι μου», αλλά εγώ θέλω να μείνω στα θέματα προσφοράς. Είναι μια μεγάλη συζήτηση αυτή τη στιγμή σε όλη την Ευρώπη και μπορεί να την κάνουμε και τις επόμενες μέρες στο προσχέδιο.

Θέλω να σας ευχαριστήσω όλους. Μένω εδώ. Νομίζω είπα αρκετά, εντάξει. Το ευτυχές είναι, όπως θα διαπιστώσετε, ότι η φετινή έκθεση του ισολογισμού και απολογισμού είναι βελτιωμένη σε σχέση με την περσινή του 2023 - 2024. Θεωρώ ότι θα είναι πάρα πολύ βελτιωμένη η έκθεση του 2026, γιατί εφαρμόστηκε η λογιστική μεταρρύθμιση και ακόμη πιο πολύ το 2027 που θα έχει εφαρμοστεί πλήρως το govERP. Σχεδόν οι μισές παρατηρήσεις θα έχουν φύγει από μέσα και αυτό είναι, ουσιαστικά, μια παρακαταθήκη για το Δημόσιο, για τον τρόπο του δημόσιου λογιστικού και πώς λειτουργούν τα δημοσιονομικά.

Τέλος, θα ήθελα να ζητήσω, βέβαια καταλαβαίνω τους περιορισμούς των πολιτικών κομμάτων, ειδικά τα άρθρα που αφορούν το govERP μέσα και τη λογιστική μεταρρύθμιση, στο νομοσχέδιο των servicicers να τα αξιολογήσετε. Εφόσον είστε θετικοί να τα υποστηρίξετε. Καταλαβαίνω τους περιορισμούς, αλλά είναι πολύ - πολύ σημαντικά. Ευχαριστώ πολύ».

Ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Αθανάσιος Πετραλιάς, στη δευτερολογία του είπε τα εξής:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών):

«Κύριε Πρόεδρε, πάρα πολύ σύντομα.

Καταρχήν, θέλω να ευχαριστήσω τον κ. Κουκουλόπουλο για όσα ανέφερε για το Γενικό Λογιστήριο, όντως είναι ίσως η πιο άξια υπηρεσία του Δημοσίου με την έννοια ότι έχει «περάσει» όλη την τρόικα, οι υπάλληλοι του Λογιστηρίου - αξιόλογα στελέχη έχουν περάσει δύσκολες στιγμές και προσωπικά θα χαρακτήριζα το Γενικό Λογιστήριο ως «καρδιά του

κράτους». Επιπλέον να «χαιρετίσω» και τη στάση του για τη λογιστική μεταρρύθμιση και το govERP.

Επίσης, ένα θέμα που είχε θίξει ο κ. Παππάς. Αυτό που αναφέραμε για τα 30 με 35 δις, αυτά είναι τα συνολικά έσοδα του «Ηρακλή» μέχρι το 2065 για να αποπληρωθούν τα 20 δις του κεφαλαίου των δανείων του «Ηρακλή» συν τους τόκους. Δεν είναι τα έσοδα των servicers. Οι servicers παίρνουν μια προμήθεια, service fee, 4% περίπου, ανάλογα με το τι πράξεις κάνουν και τα λοιπά. Άρα, δεν είναι έσοδα των servicers, είναι τα έσοδα της τιτλοποίησης του «Ηρακλή» που έχουμε εγγυηθεί των 20 δις συν οι τόκοι, για να ξεκαθαρίζουμε.

Τρίτο στοιχείο, μια τελευταία παρατήρηση που θέλω απλά να αναφέρω. Ανακοινώθηκε πριν από λίγο από την ΕΛΣΤΑΤ ότι το τελικό ΑΕΠ του 2025 δεν άλλαξε το γενικό μέγεθος, η ανάπτυξη παραμένει 2,1% αλλά αυξήθηκαν σημαντικά οι επενδύσεις. Βασικά έγινε αναθεώρηση του ρυθμού αύξησης των επενδύσεων και του 2023 και του 2024 και του 2025. Άρα για το 2025 πλέον, είναι περίπου 1,5 δις παραπάνω το νούμερο, αντί για 41,9 είναι 43,4 δις. Αυτό σημαίνει ότι οι επενδύσεις προς ΑΕΠ από το 2025 έχουν φθάσει ήδη το 17,4% αντί για 16,9% που υπολογίζαμε. Επίσης, το χρέος στις ονομαστικές τιμές έχει αναθεωρηθεί από τα προηγούμενα χρόνια γιατί έγιναν κάποιες αναθεωρήσεις το 2022, το 2023 και το 2024 και επειδή έχει γίνει αυτό ακριβώς, είναι 1,5 δις πάνω και το ΑΕΠ στις ονομαστικές τιμές του 2025. Άρα, το χρέος του 2025 έκλεισε 145,3 αντί για 146,1 είναι δηλαδή ακόμα καλύτερο.

Απλά ήθελα να αναφέρω τα καινούργια στοιχεία.».

(Η ομιλία του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών προκύπτει από τα πρακτικά της δεύτερης συνεδρίασης της Επιτροπής του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους στις 16.10.2026)

Στη συνέχεια, η Επιτροπή του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις της Εισηγήτριας της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», κυρίας Τσαμπίκας (Μίκας) Ιατρίδη, του Εισηγητή της Κ.Ο. «ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ», κ. Παρασκευά (Πάρι) Κουκουλόπουλου, του Ειδικού Αγορητή της Κ.Ο. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ - ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ», κ. Βασίλειου Βιλιάρδου, του Ειδικού Αγορητή της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ», κ. Νικόλαου Παππά, του Ειδικού Αγορητή της Κ.Ο. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ “ΝΙΚΗ”», κ. Ανδρέα Βορύλλα και του Ειδικού Αγορητή της Κ.Ο. «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ», κ. Αλέξανδρου Καζαμία, αποδέχθηκε, κατά πλειοψηφία, τα ανωτέρω σχέδια νόμων, κατ’ αρχήν, κατ’ άρθρο και στο σύνολό τους και προτείνει την επιψήφισή τους από την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 16 Οκτωβρίου 2026

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΟΣ

(Ακολουθούν οι εισηγήσεις: της Εισηγήτριας της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», κυρίας Τσαμπίκας (Μίκας) Ιατρίδη, του Εισηγητή της Κ.Ο. «ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ», κ. Παρασκευά (Πάρι) Κουκουλόπουλου, του Ειδικού Αγορητή της Κ.Ο. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ - ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ», κ. Βασίλειου Βιλιάρδου, του Ειδικού Αγορητή της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ - ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ», κ. Νικόλαου Παππά, του Ειδικού Αγορητή της Κ.Ο. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ “ΝΙΚΗ”», κ. Ανδρέα Βορύλλα και του Ειδικού Αγορητή της Κ.Ο. «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ», κ. Αλέξανδρου Καζαμιά, οι οποίες προκύπτουν από τα πρακτικά της δεύτερης συνεδρίασης της Επιτροπής του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους στις 16.10.2026).

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

- α) Για τον Απολογισμό του Κράτους οικονομικού έτους 2024
- β) Για τον Ισολογισμό και των Λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, Περιόδου Αναφοράς 1/1/2024 έως 31/12/2024

Τσαμπίκα (Μίκα) Ιατρίδη, Εισηγήτρια της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» Βουλευτής Δωδεκανήσου

«Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα δύο σχέδια νόμου που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη λειτουργία του Κράτους και τη λογοδοσία απέναντι στη Βουλή και στους πολίτες. Την «Κύρωση του Απολογισμού του Κράτους για το οικονομικό έτος 2024» και την «Κύρωση του Ισολογισμού και των Λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης» για την ίδια περίοδο. Πρόκειται για δύο διαφορετικές, αλλά συμπληρωματικές αποτυπώσεις της οικονομικής διαχείρισης.

Ο Απολογισμός μας δείχνει πώς εκτελέστηκε ο Κρατικός Προϋπολογισμός, σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις και τις εγκεκριμένες πιστώσεις. Ο Ισολογισμός παρουσιάζει την οικονομική θέση της Κεντρικής Διοίκησης, τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τη χρηματοοικονομική της επίδοση. Η εξέτάσή τους, δεν αποτελεί μια τυπική κοινοβουλευτική διαδικασία. Είναι μια ουσιαστική ευκαιρία να αξιολογήσουμε τα αποτελέσματα της δημοσιονομικής διαχείρισης, να αναγνωρίσουμε τις θετικές εξελίξεις, αλλά και να εξετάσουμε με σοβαρότητα τις προκλήσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ξεκινώντας από τον Απολογισμό του 2024, το βασικό στοιχείο είναι ότι η εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού στο σκέλος των μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών, παρουσίασε σημαντικά, καλύτερο αποτέλεσμα από εκείνο που είχε αρχικά προβλεφθεί. Συγκεκριμένα, καταγράφηκε πλεόνασμα 410 εκατομμυρίων ευρώ, έναντι αρχικής πρόβλεψης για έλλειμμα 2,998 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Παράλληλα, τα έσοδα από μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές υπερέβησαν τις προβλέψεις κατά 1,424 δις ευρώ, κυρίως λόγω των αυξημένων φορολογικών εισπράξεων.

Θέλω εδώ, να κάνω μια απαραίτητη διευκρίνιση. Το πλεόνασμα 410 εκατομμυρίων ευρώ, αφορά συγκεκριμένα τις μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές του Κρατικού Προϋπολογισμού. Δεν ταυτίζεται ούτε με το πρωτογενές πλεόνασμα, ούτε με το συνολικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης. Η διάκριση αυτή είναι ουσιαστική, γιατί η αξιόπιστη παρουσίαση των δημόσιων οικονομικών απαιτεί να χρησιμοποιούμε κάθε μέγεθος, με το ακριβές περιεχόμενο του. Σε κάθε περίπτωση η καλύτερη εκτέλεση σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις, αποτελεί ένα συγκεκριμένο δεδομένο για την αποτίμηση της οικονομικής διαχείρισης του 2024 και εδώ, βρίσκεται η πολιτική διάσταση της συζήτησής μας. Η δημοσιονομική σταθερότητα, δεν είναι ένας αφηρημένος αριθμητικός στόχος. Είναι προϋπόθεση για να μπορεί η Πολιτεία να σχεδιάζει με συνέχεια, να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και να στηρίζει δημόσιες υπηρεσίες και κοινωνικές ανάγκες.

Η σταθερότητα, βεβαίως, δεν αρκεί από μόνη της. Το ζητούμενο είναι να συνδυάζεται με αποτελεσματική αξιοποίηση των δημόσιων πόρων και με πολιτικές που έχουν ουσιαστικό αντίκρυσμα στην καθημερινότητα των πολιτών. Αυτό είναι και ένα σταθερό κριτήριο με το οποίο οφείλουμε να αξιολογούμε κάθε κυβερνητική επιλογή.

Περνώντας στον ισολογισμό, τα στοιχεία παρουσιάζουν μια πιο σύνθετη εικόνα, την οποία χρειάζεται να εξετάσουμε χωρίς απλουστεύσεις. Στο τέλος του 2024, τα καταγεγραμμένα περιουσιακά στοιχεία της Κεντρικής Διοίκησης, ανήλθαν σε 70,250 δις ευρώ, ενώ οι συνολικές υποχρεώσεις διαμορφώνονται σε 433,607 δις ευρώ. Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ανήλθαν σε 20,112 δις ευρώ, μειωμένα σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Σύμφωνα με τις επεξηγηματικές σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η μεταβολή συνδέεται κυρίως με την προγραμματισμένη πρόωρη αποπληρωμή δανείων του Greek Loan Facility. Παράλληλα, τα μακροπρόθεσμα δάνεια μειώθηκαν κατά περίπου 1.71 δις ευρώ, ενώ οι συνολικές υποχρεώσεις παρέμειναν περίπου στα ίδια επίπεδα.

Σημαντική είναι και η εξέλιξη της χρηματοοικονομικής επίδοσης της Κεντρικής Διοίκησης. Το αρνητικό λογιστικό αποτέλεσμα περιορίστηκε από 9,489 δις ευρώ το 2023 σε ένα 1,233 δις ευρώ το 2024. Πρόκειται για αισθητή βελτίωση, η οποία ωστόσο αφορά διαφορετική λογιστική βάση από εκείνη των δημοσιονομικών δεικτών της Γενικής Κυβέρνησης. Ταυτόχρονα, η καθαρή θέση παραμένει αρνητική και είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι η εικόνα αυτή επηρεάζεται από τις εκκρεμότητες στην πλήρη καταγραφή και αποτίμηση της δημόσιας περιουσίας.

Στο σημείο αυτό, θέλω να σταθώ στον ρόλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η έκθεσή του αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας κοινοβουλευτικού ελέγχου. Οι παρατηρήσεις του δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μια τυπική συνοδευτική διαδικασία, αλλά ως ουσιαστική συμβολή στη βελτίωση της δημόσιας οικονομικής διαχείρισης. Μεταξύ των ζητημάτων που αναδεικνύονται είναι η πληρέστερη αποτύπωση των ενσώματων και άυλων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, η ακρίβεια των δημοσιονομικών προβλέψεων και οι επιμέρους αδυναμίες στις διαδικασίες καταγραφής και παρακολούθησης.

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στις απαντήσεις του, παρουσιάζει συγκεκριμένες ενέργειες για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων. Μεταξύ άλλων, βρίσκεται σε εξέλιξη το έργο πρώτης απογραφής και αποτίμησης παγίων στοιχείων

και αποθεμάτων της Κεντρικής Διοίκησης, με προβλεπόμενη ολοκλήρωση την 1^η Ιανουαρίου 2027 και σύνδεση με το νέο πληροφοριακό σύστημα govERP.

Επίσης, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους αναφέρει ότι έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις για τις προβλέψεις των συναλλαγών βραχυπρόθεσμου δανεισμού, προχωρώντας στις σχετικές προσαρμογές στον Προϋπολογισμό του 2026. Οι ενέργειες αυτές, είναι σημαντικό να παρακολουθούνται ως προς την υλοποίηση και τα αποτελέσματά τους γιατί η διαφάνεια και η αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων αποτελούν διαρκή υποχρέωση της πολιτείας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση για τον Απολογισμό και τον Ισολογισμό έχει αναπόφευκτα πολιτικό χαρακτήρα. Κάθε Κυβέρνηση, κρίνεται και από τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τους δημόσιους πόρους, από την ποιότητα των προβλέψεων της και από την ικανότητά της να αντιμετωπίζει τις διαπιστωμένες αδυναμίες. Η κυβερνητική πολιτική θέτει ως προτεραιότητες τη δημοσιονομική σταθερότητα, τη συνέπεια στη διαχείριση των υποχρεώσεων του κράτους και τη βελτίωση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Τα αποτελέσματα του 2024 προσφέρουν συγκεκριμένα στοιχεία για την αξιολόγηση αυτής της κατεύθυνσης. Δε σημαίνει ότι έχουν επιλυθεί όλα τα προβλήματα, ούτε ότι η θετική εξέλιξη ορισμένων μεγεθών καταργεί τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας. Αντιθέτως, αναδεικνύουν την ανάγκη να συνεχισθεί η προσπάθεια, ώστε η οικονομική διαχείριση να χαρακτηρίζεται από σταθερότητα, διαφάνεια και αποτελεσματικότητα.

Με αυτές τις σκέψεις και λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα αποτελέσματα του 2024 όσο και τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εισηγούμαι την υπερψήφιση των δύο σχεδίων νόμων.

Σας ευχαριστώ πολύ».

Παρασκευάς (Πάρις) Κουκουλόπουλος, Εισηγητής της Κ.Ο. «ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ»

Βουλευτής Κοζάνης

«Ο Ισολογισμός και ο Απολογισμός του 2024, κύριε Πρόεδρε, νομίζω πρέπει να εξετασθεί κάτω από ένα συγκεκριμένο πλαίσιο στο οποίο πιστεύω ότι θα συμφωνήσουν όλοι οι συνάδελφοι και ο κ. Υπουργός.

Το 2024 είναι ουσιαστικά, το είχα πει και για το 2023, αλλά για το 2024 ισχύει στο ακέραιο, είναι το πρώτο καθαρό έτος κανονικότητας στη χώρα. Έχουμε αφήσει οριστικά πολύ πίσω μας τον covid με τις γνωστές συνέπειες που είχε, όπου επηρέασαν φυσικά και τα δημοσιονομικά μεγέθη, και αφετέρου έχουν φύγει και τα τελευταία σημάδια της ενεργειακής κρίσης, που είχε ξεκινήσει την άνοιξη του 2021, κράτησε όλο το 2022 και απόονερά της είχαμε το 2023. Δεν είναι τυχαίο, για παράδειγμα, ότι οι τιμές του αερίου ή του πετρελαίου, όπως βλέπετε, αρχικά συγκρίνονταν με κάποιες τιμές αρχών του 2023 και τώρα πάμε στον Δεκέμβριο του 2022. Πηγαίνουμε συνέχεια προς τα πίσω, καθώς ανεβαίνουν οι τιμές.

Έτσι λοιπόν, το 2024 εμφανίζεται κάτι που το συναντάμε για τα επόμενα χρόνια και το 2025 και το 2026.

Η Κυβέρνηση πέφτει λίγο ή πολύ έξω. Η ανάπτυξη πάντα σταθερά ξεκινώντας από το 2024 υπολείπεται κατάτι των προβλέψεων του Προϋπολογισμού, ο πληθωρισμός είναι λίγο μεγαλύτερος επίσης σε σχέση με τις προβλέψεις και εκεί που πέφτει έξω, αλλά για καλό λόγο, είναι ότι ανεβαίνει το Πρωτογενές Πλεόνασμα πολύ παραπάνω από τις προβλέψεις.

Αυτό μας φέρνει μπροστά σε μία πραγματικότητα όπου διαπιστώνουμε ότι αφενός μεν ο πληθωρισμός - η ακρίβεια δηλαδή - συμβάλλει στην υπόθεση του Πρωτογενούς Πλεονάσματος, χωρίς να υποβαθμίζω τις προσπάθειες που έχουν γίνει για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, τις ηλεκτρονικές συναλλαγές και τις μεταρρυθμίσεις στις οποίες από την πλευρά μας έχουμε στηρίξει, αλλά επιδεινώνει περαιτέρω τη σχέση έμμεσων/άμεσων φόρων διευρύνοντας έτσι τις ανισότητες. Αυτό είναι ένα ζήτημα στο οποίο θα επαναλάβει για πολλοστή φορά ότι εμείς στην αποκλιμάκωση του χρέους, για να πάω σε μία βασική συνέπεια σχετική που έχουν τα Πρωτογενή Πλεονάσματα που είναι η αποκλιμάκωση του χρέους, είναι ότι εμείς θα προτιμούσαμε προφανώς - νομίζω και ο κάθε λογικός άνθρωπος θα το προτιμούσε - το χρέος να οφείλει την αποκλιμάκωσή του λιγότερο στο ονομαστικό ΑΕΠ, δηλαδή στο κομμάτι που έχει και πληθωρισμό και περισσότερο στην πραγματική αύξηση του ΑΕΠ, να έχει ανέβει ο παρονομαστής από πραγματική ανάπτυξη και όχι με γενναία προσθήκη από την πλευρά του Προϋπολογισμού.

Η Κυβέρνηση βέβαια έχει μια δική της συνολικά, δεν λέω για τον κ. Πετραλιά - θα αναφερθώ στη συνέχεια. Έχει γενικά μία οπτική όπου αντιπαραβάλλει την σταθερότητα, την οποία παρουσιάζει ως δικό της επίτευγμα απέναντι σε όλη την Αντιπολίτευση. Θα τονίσω από την πλευρά μου σε αυτό που έχω πει πάμπολλες φορές τα τελευταία τριετήσια χρόνια: Για εμάς η Δημοσιονομική σταθερότητα κ. Πρόεδρε είναι αδιαπραγμάτευτη και πραγματικά δεν δεχόμαστε υποδείξεις από καμία πλευρά δεν αναφέρομαι στενά στην Κυβέρνηση. Από κανέναν.

Το βαρύ τίμημα για τη σταθερότητα το πλήρωσε ο ελληνικός λαός και οι Έλληνες πολίτες που είδαν να ανατρέπονται οι ζωές τους και από πολιτική άποψη το βαρύτερο τίμημα από όλους για αυτή την υπόθεση το πλήρωσε το ΠΑΣΟΚ. Γιατί χωρίς παραμονή της χώρας στο ευρώ που αυτό ήταν το ζητούμενο όλης αυτής της τιτάνιας προσπάθειας που ξεκίνησε από το 2010 και έκλεισε κάπου στο 2018-2019 με την έξοδό μας από το μνημόνιο. Συνεχίζεται βέβαια, για να μπορέσουμε να ξαναπάμε εκεί που ήμασταν και γιατί όχι και καλύτερα.

Είναι κάτι λοιπόν, το οποίο εμείς δεν θέλουμε να το ξαναζήσει η χώρα. Είναι ξεκάθαρο αυτό το πράγμα. Αυτή είναι η οπτική μας και κατά συνέπεια όπως είπα, δεν δεχόμαστε καμία υπόδειξη και απόδειξη. Απλά εξετάζοντας τα δημοσιονομικά μεγέθη διατυπώνουμε μία βασική θέση: Οι οικονομικές επιλογές της Κυβέρνησης δεν είναι μονόδρομος.

Πρώτα από όλα γιατί έχουν μια μεγάλη αντίθεση με την κοινωνία. Ευημερούν οι αριθμοί, όχι όμως οι άνθρωποι όπως είχε πει ο Γέρος της Δημοκρατίας κάποτε.

Ας μείνουμε όμως αυστηρά στη συζήτηση με δημοσιονομικούς όρους.

Αναφέρθηκα και νωρίτερα, τα μεγάλα διαρθρωτικά προβλήματα της χώρας είναι το Ισοζύγιο Εξωτερικών Συναλλαγών, το Επενδυτικό κενό και η Παραγωγικότητα. Δεν έχουμε θεαματικές βελτιώσεις στη διάρκεια του 2024 και αυτό δεν αφορά βέβαια τη δημοσιονομική διαχείριση για την οποία έχουμε αποδώσει τα εύσημα πάμπολλες φορές στον παριστάμενο Υπουργό τον κ. Πετραλιά και στο Γενικό Λογιστήριο. Πραγματικά είναι μια εξαιρετική υπηρεσία, ίσως ό,τι καλύτερο μας έμεινε από την εποχή των μνημονίων νομίζω ότι είναι το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και η βελτίωσή του. Δεν ξέρω αν έμεινε τίποτε άλλο τόσο καλό.

Έχει αλλάξει κλίμακα, έχει αλλάξει πίστα εντελώς. Μακάρι να ακολουθούσε και όλη η χώρα έτσι, αλλά δεν το βλέπουμε. Μένοντας λοιπόν σε διαρθρωτικά ζητήματα, φεύγω λίγο

από το δημοσιονομικό κ. Πρόεδρε, για να μιλήσω για δύο άλλους τομείς για να δούμε τα διαρθρωτικά ζητήματα από μια άλλη οπτική.

Άκουσα τις προάλλες Υπουργό, τον κ. Μαρινάκη, να λέει ότι η ακρίβεια στην Ελλάδα είναι λίγο μεγαλύτερη από την ευρωζώνη αφ' ενός μεν γιατί έχουμε μεγάλη εξάρτηση από το εισαγόμενο αέριο και από την άλλη άκουσα από άλλον Υπουργό, να λέει ότι κοστίζουν και επιβαρύνουν αρκετά τον τιμάριθμο, δείκτη τιμών του καταναλωτή οι μεταφορές γιατί είναι πολύ πίσω ο σιδηρόδρομος.

Εδώ λοιπόν προκύπτουν δύο ερωτήματα. Το ένα γιατί χάθηκε η ευκαιρία του Ταμείου Ανάκαμψης και δεν επενδύσαμε σε μια επανάσταση πραγματικά στις μεταφορές για να έχουμε έναν σύγχρονο σιδηρόδρομο και αντ' αυτού έχουμε παγιδευτεί σε μία συζήτηση μετά την τραγωδία των Τεμπών; Και γιατί δεν ξεκινήσαμε να κάνουμε έναν σιδηρόδρομο με ηλεκτροκίνηση;

Στο δεύτερο ζήτημα του εισαγόμενου αερίου, όλη η Ευρώπη έχει μειώσει κατάτι την εξάρτησή της από το φυσικό αέριο εκτός από την Ελλάδα που την αύξησε αυτά χρόνια με την Κυβέρνηση του κυρίου Μητσοτάκη. Για ποιο λόγο έγιναν αυτές οι επιλογές;

Μας τις επέβαλε κανένας;

Έγινε για το εθνικό συμφέρον;

Δεν βάζω την τοπική διάσταση για την πατρίδα μου που πληρώνει τις συνέπειες της βίαιης απολιγνιτοποίησης, αλλά απλά θα πω ότι έκανα πρόσφατα μια τροπολογία και μάλιστα εκτός χρηματιστηρίου ενέργειας οι δύο λιγνιτικές μονάδες η πιο σύγχρονη Πτολεμαΐδα 5 και οι τρεις μονάδες του Αγίου Δημητρίου όπου προβλέπεται να γίνει το μεγάλο data center με συμφωνία ΔΕΗ - Amazon.

Μόνο την περίοδο του φετινού χειμώνα να λειτουργήσουν κύριε Πρόεδρε, με βάση τις τιμές του φυσικού αερίου που τρέχουν τώρα αγγίζει η βελτίωση του Ισοζυγίου Εξωτερικών Συναλλαγών τα 2 δις, δηλαδή, είναι πάνω από 1 δις η βελτίωση του Ισοζυγίου.

Αδιαφορούμε για αυτό;

Έχω κάνει αυτή την συζήτηση με το Υπουργείο Ενέργειας άπειρες φορές και δεν παίρνω καμία απάντηση. Δεν μας ενδιαφέρει; Αφήνω τί αποτύπωμα θα άφηνε στο ΑΕΠ μία συνέχιση αυτής της δραστηριότητας. Εξάλλου, είπα ότι αφήσαμε πίσω μας το 2024 την ενεργειακή κρίση αλλά ήδη το τρέχον έτος την έχουμε πάλι μπροστά μας.

Υπάρχει λοιπόν ένα μείζον ζήτημα. Δεν είναι το αγαπημένο μου θέμα η ενέργεια λόγω προέλευσης από έναν ενεργειότοπο, αλλά γιατί είναι κεντρικό ζήτημα. Η ενέργεια είναι όλη η οικονομία κατ' ουσίαν. Ακόμα και αν θέλουμε να μιλήσουμε με όρους τεχνητής νοημοσύνης, είναι τρομακτικές οι ανάγκες ενέργειας που έχουμε ως ανθρωπότητα. Αφήνω έξω τους πιθανούς κινδύνους - υπαρκτούς περισσότερο ή λιγότερο - για την τεχνητή νοημοσύνη. Οι ανάγκες λοιπόν για ενέργεια είναι τρομακτικές.

Εμείς τι λέμε; Εγχώριες πηγές. Αυτό.

Ολοκληρώνω, λέγοντας ότι εγώ πραγματικά θα δω με ενδιαφέρον κύριε Υπουργέ, αυτά που είπατε για λογιστικά πρότυπα. Έτσι κι αλλιώς δεν ξέρω πώς θα σταθούμε σε επιμέρους διατάξεις, αν θα έχουμε παρατηρήσεις. Θεωρώ ότι είναι μεγάλη υπόθεση αυτό που επιτυγχάνετε και θέλω να αποδώσω τα εύσημα δια του Υπουργού, γιατί πραγματικά είναι κατάκτηση για τη χώρα αυτό, δεν είναι για την Κυβέρνηση. Είναι μια παρακαταθήκη για τη χώρα αυτό το πράγμα με τα λογιστικά πρότυπα. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για όσους ασχολούμαστε και κατανοούμε το βάθος αυτής της μεταρρύθμισης, που όπως είπε και ο κ .

Υπουργός, πήρε 10 χρόνια. Είναι μια τιτάνια προσπάθεια πραγματικά και αξίζουν τα εύσημα σε αυτούς που την έφεραν εις πέρας.

Θα σας πω ένα παράδειγμα κύριε Υπουργέ και με αυτό τελειώνω.

Για να δείτε τί σας ξεφεύγει - όχι σε εσάς - στην Κυβέρνηση. Επικαλούμαι τη μαρτυρία και του Προέδρου, γιατί έχουμε αυτοδιοικητική εμπειρία και πορεία. Αν πάμε σε έναν δήμο προσέξτε τι θα μας πουν.

Εγώ χθες ήμουν στο Αιγάλεω που είχαμε επίσκεψη στα πλαίσια της εκδήλωσης που έχουμε την Κυριακή. Σε όποιον δήμο και αν πάτε θα σας βάλουν τρία θέματα. Και δεν έχει να κάνει ούτε με την επισκόπηση ούτε με όλα αυτά.

Θα σας βάλουν το ζήτημα μιας απίστευτης γραφειοκρατίας όπου έχουν ένα μέσο χρόνο υλοποίησης έργου ή προμήθειας που ξεκινάει από πολλούς μήνες και πάει σε πολλά χρόνια. Δυστυχώς. Καμία σχέση κύριε Πρόεδρε με τη δική μας εποχή.

Αυτό περιορίζει την αποτελεσματικότητα του πλησιέστερου στον πολίτη θεσμού. Υπάρχει ένα ζήτημα.

Δεύτερο ζήτημα θα σας βάλουν το μισθολόγιο των δημοτικών υπαλλήλων, το οποίο υστερεί τραγικά -ακόμα και των λοιπών κομματιών του δημοσίου ακόμα και του δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης- όπου οι δήμοι κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς την πιο νευραλγική ειδικότητα ενόψει μάλιστα ψηφιοποίησης, που είναι οι μηχανικοί τους φεύγουν όλοι. Το σωματείο εργαζομένων που το προεδρείο του είναι εργατοτεχνίτες μας βάζει εμφατικά για το θέμα των μηχανικών. Μένουν χωρίς μηχανικούς.

Το τρίτο πρόβλημα και τελειώνω κύριε Υπουργέ, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ρώτησα και σε αυτό το δήμο όπως είχα ρωτήσει και την ΚΕΔΕ όταν τη συναντήσαμε με τον Πρόεδρο, τον κ. Ανδρουλάκη, τι γίνεται με το ενεργειακό κόστος και συγκεκριμένα με τους λογαριασμούς ρεύματος.

Σε ένα συγκεκριμένο δήμο εδώ στο λεκανοπέδιο πληρώνουν γύρω στα 3 εκατομμύρια το χρόνο σε ηλεκτρικό ρεύμα. Οι δήμοι θα μπορούσαν να είναι ενεργειακά αυτόνομοι στα πλαίσια μιας πρότασης που έχουμε διατυπώσει από το 2020 από τη μεριά μας και αυτή θα ήταν και η πιο γενναία χρηματοδότηση που θα μπορούσαν να έχουν πάρει μη μηδενικό δημοσιονομικό κόστος. Όμως, δεν προχωρά τίποτα από όλα αυτά.

Σας είπα ένα παράδειγμα που περιλαμβάνει μισθούς ανθρώπων, περιλαμβάνει κόστος λειτουργίας και την αποτελεσματικότητα ενός θεσμού που είναι δίπλα στο πολίτη. Αυτή η πραγματικότητα είναι που ξεφεύγει από την Κυβέρνηση γι' αυτό και εγώ καταλόγισα στο προσχέδιο - όπως θα πω και τη Δευτέρα - διαζύγιο της Κυβέρνησης με την κοινωνία.

Σας ευχαριστώ.»

Βασίλειος Βιλιάρδος, Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ – ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ»

Βουλευτής Β1΄ Βορείου Τομέα Αθηνών

«Ο Απολογισμός και Ισολογισμός του Κράτους για το 2024 είναι για μία ακόμη φορά αναξιόπιστος με ανεπάρκειες που δυσχεραίνουν και ουσιαστικά ακυρώνουν στην πράξη τις δυνατότητες Κοινοβουλευτικού Ελέγχου όσον αφορά τη διαχείριση των οικονομικών της χώρας.

Στον Απολογισμό και στον Ισολογισμό περιλαμβάνονται παρατηρήσεις κόλαφος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε σχέση με την αναξιοπιστία των προβλέψεων και διάφορα άλλα ενώ

παραμένουν οι γνωστές ανεπάρκειες που έχουν σημειωθεί σε προηγούμενες συζητήσεις όσον αφορά τη μη ύπαρξη Μητρώου Παγίων, την μη αποτίμηση των παγίων και των συμμετοχών του δημοσίου καθώς επίσης του Υπερταμείου και των θυγατρικών του και ειδικά βέβαια της ΕΤΑ.

Επιπλέον, όσον αφορά τη διάσταση μεταξύ του Δημοσίου Χρέους της Κεντρικής και Γενικής Κυβέρνησης με βάση τα μη ελεγμένα διαθέσιμα στην Τράπεζα της Ελλάδος κάτι στο οποίο έχουμε αφιερώσει πολύ χρόνο διερεύνησης με συνεχείς ερωτήσεις και παρεμβάσεις. Είναι δε απαράδεκτη η συζήτηση μετά από έναν χρόνο και όχι πέρυσι, το λέμε συνεχώς. Δεν υπάρχει κανένας λόγος το Ελεγκτικό Συνέδριο το έδωσε πέρυσι.

Γιατί να μην το είχαμε κάνει σωστά μαζί με την κατάθεση της Έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου;

Σε αυτήν την περίπτωση, αν γινόταν δηλαδή πέρυσι, θα είχε εντοπιστεί και στηλιτευθεί εγκαίρως η πρακτική υποεκτίμησης εσόδων και υπερεκτίμησης δαπανών έτσι ώστε να εμφανίζονται τα υπερπλεονάσματα ενώ στο βαθμό που δεν είναι συνειδητά δεν θα είχε συνεχιστεί η ίδια πρακτική στον Προϋπολογισμό του 2026.

Προφανώς, εδώ υπάρχει κάποιου είδους σκοπιμότητα, όπως σημειώνουμε σταθερά τα τελευταία χρόνια.

Δεν θα αναφερθούμε πάντως ξανά στο Δημόσιο Λογιστικό που δεν έχει ακόμη δρομολογηθεί παρά τις συνεχείς δεσμεύσεις επτά χρόνια τώρα, στη δημιουργική λογιστική της Κυβέρνησης που μειώνει το χρέος δανειζόμενη 66 δις από τους φορείς, στο ότι η σύνταξη του παρόντος δεν είναι διπλογραφική και σε δεδουλευμένη βάση, στις διαφορές που υπάρχουν και ούτω το καθεξής. Είναι βαρετό άλλωστε να το επαναλαμβάνουμε κάθε χρόνο αν και ο υπουργός εδώ μας διαβεβαίωσε ότι θα λειτουργήσει από την 1/1/2027, αλλά δεν το πιστεύουμε γιατί δεν είναι η πρώτη φορά που παίρνουμε τέτοιου είδους διαβεβαιώσεις. Έχουμε επίσης από τη Βουλή που είδαμε τι έχει συμβεί.

Στη συνέχεια, θα αναφερθούμε επιγραμματικά σε μερικές μόνο από τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καταθέτοντας στα πρακτικά τις προβληματικές αναφορές και τους πίνακες που έχουν σημασία.

Όσον αφορά τις προβλέψεις τα εξής:

Πρώτον, έχουμε υποεκτίμηση εσόδων από φόρους κατά 4,3 δις ευρώ, κάτι που ευνοείται από την άνοδο των τιμών με τη διατήρηση των ίδιων συντελεστών, επίσης, από τα υπερκέρδη των καρτέλ.

Δεύτερον, έχουμε υστέρηση 2,11 δις ευρώ από παραχωρήσεις, λόγω κυρίως της μη είσπραξης προϋπολογισθέντος ποσού, 1,35 δις ευρώ από τη σύμβαση παραχώρησης της Εγνατίας που τελικά παραχωρήθηκε το 2025 με χαμηλότερο τίμημα, στο 1,27 δις ευρώ. Αυτές τις διαφορές δεν τις καταλαβαίνουμε. Τις είδαμε και στον ΔΕΔΔΗΕ.

Τρίτον, έχουμε υστέρηση εισπράξεων από επιχορηγήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για έργα κυρίως του Ταμείου Ανάκαμψης και του ΕΣΠΑ, ύψους 2,4 δις ευρώ.

Τέταρτον, απουσία εκτιμήσεων για κάποια προβλέψιμα έσοδα, ύψους 540 εκατομμυρίων ευρώ. Για παράδειγμα, τα έσοδα από τους αρχαιολογικούς χώρους του ΟΔΑΠ. Προφανώς, ήταν προβλέψιμα. Ακόμη πιο περίεργο είναι το ότι στα έσοδα αυτά περιλαμβάνεται πλειστηριασμός αδιάθετων δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, 212,79 εκατομμυρίων ευρώ. Δηλαδή, εκπτώσεις που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για φθηνή παραγωγή ενέργειας που όμως δεν θα συνέφερε το καρτέλ. Είναι αυτονόητο.

Πέμπτον, υπερεκτιμήσεις στα επιστραφέντα έσοδα που ήταν συνολικά 8,01 δις ευρώ το 2024, δηλαδή, από επιστροφές φόρων.

Έκτον, παράλειψη ολόκληρων κατηγοριών προβλέψιμων δαπανών, όπως στρατιωτικών νοσοκομείων και λοιπών μονάδων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, καθώς επίσης δαπάνες των Υπουργείων Υγείας, Προστασίας του Πολίτη, Εσωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου.

Από τις άλλες παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου θα αναφερθούμε στις εξής:

Πρώτον, τεράστιο ποσό διαγραφής απαιτήσεων από φόρους, ύψους 108,39 δις ευρώ, έναντι 12,54 δις ευρώ το 2023.

Δεύτερον, αδυναμία στις επιστροφές των τελωνείων οι οποίες πρέπει να γίνονται εκτός μηχανογράφησης.

Τρίτον, ζημία 4,26 εκατομμυρίων ευρώ από τη λανθασμένη αποτίμηση των δικαιωμάτων τίτλων κτήσης μετοχών της Aegean, στο πλαίσιο της ενίσχυσης των 120 εκατομμυρίων ευρώ που είχε δοθεί τότε υπό τη μορφή warrants. Αυτή η ενίσχυση ήταν κάτι που είχαμε καταδικάσει από την πρώτη στιγμή, ενώ οι μετέπειτα διαδικασίες ήταν σκανδαλώδεις, προτείνοντας τότε τη λήψη μετόχων που, δυστυχώς, δεν εισακουστήκαμε.

Τέταρτον, δημόσιες συμβάσεις συνολικού ύψους 4,6 δις ευρώ το 2024 στις οποίες σημειώνεται η έλλειψη ανταγωνισμού, λόγω του υψηλού ποσοστού των απευθείας αναθέσεων. Σε αυτά περιλαμβάνονται πολλές συμβάσεις υπηρεσιών, το 40%, δηλαδή η γνωστή «συμβολαιοκρατία», με την εκτίναξη της χρήσης συμβουλευτικών υπηρεσιών, ιδιωτών ελεγκτών, υπεργολάβων και ούτω καθεξής.

Ακολουθως, παραθέτουμε μερικά σχόλια επί του Απολογισμού και των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σημειώνοντας πως δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν μέσα σε τόσο λίγο χρόνο.

Ξεκινώντας από τον Απολογισμό του 2024, σε ταμειακή βάση υπήρξε υπεραπόδοση εσόδων, ύψους 1,42 δις ευρώ, με την παράλληλη μείωση δαπανών 5,33 δις ευρώ σε σχέση με τα προϋπολογιζόμενα, με αποτέλεσμα την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος στον προϋπολογισμό 410 εκατομμυρίων ευρώ με υπεραπόδοση 6,7 δις ευρώ από αρχικά προϋπολογιζόμενο έλλειμμα 2,1 δις ευρώ που είχε αναθεωρηθεί σε έλλειμμα 6,3 δις ευρώ.

Σημαντική ήταν η εκτόξευση του βραχυχρόνιου δανεισμού μέσω Repos που έφτασε στα 1,42 τρισεκατομμύρια ευρώ από την πρόβλεψη για ένα τρισεκατομμύριο ευρώ, ο οποίος διενεργείται με τα διαθέσιμα των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που ανέρχονταν, στις 31.12.2024, σε 66,25 δις ευρώ σε τρέχουσες αξίες. Μέρος της μείωσης των δαπανών βέβαια οφείλεται στην υποπραγματοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης, όπου υπήρξε υστέρηση, πάντοτε σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά 2,4 δις ευρώ.

Να σημειώσουμε εδώ ότι οι εισπράξεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση καταχωρούνται ως έσοδα στις μεταβιβάσεις και οι αντίστοιχες δαπάνες στις πιστώσεις υπό κατανομή, δηλαδή σε λογαριασμούς «κουβάδες» που εν συνεχεία μετατίθενται σε άλλους λογαριασμούς εξόδων. Οπότε δεν είναι εύκολη η εξακρίβωση του λόγου της μείωσης και της πραγματοποίησης των επιμέρους δαπανών. Σε περίπτωση μη υλοποίησης του Ταμείου Ανάκαμψης ή του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων μειώνονται οι δαπάνες. Οπότε έχουμε πλεόνασμα και διαθέσιμα.

Στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, που είναι ξεχωριστό από το Ταμείο Ανάκαμψης, οι καταβολές συνολικά ανήλθαν σε 13,3 δις ευρώ από 11,2 δις ευρώ το 2023,

ενώ είχαν προϋπολογιστεί στα 13,5 δις ευρώ με τα συμπληρωματικά και υπήρξε μικρό αδιάθετο από το εθνικό σκέλος.

Το θέμα είναι όμως πως χρησιμοποιήθηκαν, επειδή μέρος τους καλύπτει δαπάνες και όχι παραγωγικές επενδύσεις. Αυτά θα τα λέμε συνεχώς. Δεν γίνεται να παίρνουμε χρήματα από το εξωτερικό και να τα καταναλώνουμε σε δαπάνες και όχι σε επενδύσεις. Έτσι δεν θα μπορούμε ποτέ να πληρώσουμε αυτά που παίρνουμε, ενώ πολλές συμβάσεις είναι με απευθείας αναθέσεις όπως αναφέραμε.

Όσον αφορά τις λειτουργικές δαπάνες του κράτους, τα εξής:

Πρώτον, οι δαπάνες για μισθούς εργαζομένων του δημοσίου ανήλθαν στα 14,9 δις από 14,1 δις το 2023, όσο περίπου είχαν αρχικά προϋπολογιστεί.

Δεύτερον, οι κοινωνικές παροχές ήταν μειωμένες σε μια εποχή που αντιμετωπίζουμε δημογραφικό πρόβλημα και χρειάζονται τα οικογενειακά επιδόματα αφού είχαν προϋπολογιστεί στα 410 εκατομμύρια, αυξήθηκαν στα 494 εκατομμύρια και τελικά δόθηκαν 350 εκατομμύρια.

Τρίτον, οι μεταβιβάσεις ανήλθαν στα 41,6 δις από 41,2 δις το 2023, χαμηλότερες από το 43,46 δις που προϋπολογίστηκαν, ενώ σε αυτές περιλαμβάνονται προς ΟΚΑ, ΟΤΑ, νοσοκομεία και άλλα νομικά πρόσωπα. Εμείς πάντως προσπαθούμε να καταλάβουμε πώς και ποιοι φορείς έχουν διαθέσιμα και δανείζουν στο κράτος 66 δις όταν το ίδιο τους επιδοτεί, χωρίς να τα έχουμε καταφέρει μέχρι στιγμής.

Τέταρτον, οι αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνουν κυρίως οπλικά συστήματα 1,68 δις ανήλθαν συνολικά σε 3,4 δις από προϋπολογισμό 2,7 δις που αυξήθηκε σε 4,4 δις, αλλά τελικά δεν πραγματοποιήθηκαν τα 975 εκατομμύρια.

Στον Ισολογισμό τώρα, η πρώτη μας παρατήρηση είναι όπως κάθε χρόνο η αρνητική καθαρή θέση των πολιτών, η οποία διαμορφώθηκε στα μείον 363 δις το 2024 από μείον 362 δις το 2023 και μείον 217 δις το 2018.

Κάθε πέρσι και καλύτερα δηλαδή.

Εδώ πρόκειται για μία σταθερά αρνητική πορεία από την Κυβέρνηση, όπως επίσης τα οικονομικά του κόμματος Νέας Δημοκρατίας που ακολουθούν παράλληλη πορεία με χρέη που έχουν ξεπεράσει μάλλον τα 600 εκατομμύρια.

Αυτό και μόνον πάντως αρκεί, όπως και πέρυσι, για να μην εγκρίνουμε ούτε τον Απολογισμό ούτε τον Ισολογισμό ενώ μας στενοχωρεί το ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο σε μια πάμπλουτη χώρα, όπως η Ελλάδα. Δεν είμαστε Βουλγαρία. Είμαστε κάτι τελείως διαφορετικό με τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης και ευημερίας των πολιτών της.

Ας μην ξεχνάμε ότι τα ακίνητα του Δημοσίου, πριν παραχωρηθούν, χωρίς καταγραφή και χωρίς αποτίμηση στο Υπερταμείο, στην ΕΤΑΔ εννοούμε, είχαν αποτιμηθεί στα 300 δις από το ΙΟΒΕ -επί εποχής του κ. Στουρνάρα- ο οποίος δυστυχώς εδώ στη Βουλή το αρνήθηκε, ενώ το έχουμε γραπτά φυσικά.

Έκτοτε ανεβοκατεβαίνει ο αριθμός των παγίων στην ΕΤΑΔ. Ακούσαμε μία φορά 72.000, μετά 36.000, μετά 32.000.

Πώς Α.Ε. εκτός δημοσίου ελέγχεται πλέον από διεθνείς ελεγκτές, ενώ το αναφέρουμε για να διερευνηθεί. Πρέπει κάποια στιγμή να ξέρουμε τουλάχιστον πόσα ακίνητα έχουμε.

Εκτός βέβαια από την αρνητική καθαρή θέση των πολιτών η χώρα μας συνεχίζει να έχει θηριώδη εμπορικά ελλείμματα και ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών, με αποτέλεσμα να αυξάνεται συνεχώς το εξωτερικό της χρέος.

Αυτό ίσως το νούμερο είναι ένα πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας, όσο αυξάνεται ο ρυθμός ανάπτυξης τόσο αυξάνει και το έλλειμμα. Το είδαμε πριν το 2010 που συνέβαινε το ίδιο, μετά φτάσαμε σε ένα σημείο που σε μεγάλο βαθμό χρεοκοπήσαμε ακριβώς από αυτό το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών.

Η υπερφορολόγηση και η ακρίβεια και η ψηφιακή γραφειοκρατία έχουν σαν αποτέλεσμα να ευημερεί ένα ελάχιστο ποσοστό των πολιτών, ενώ δυστυχώς ασφυκτιούν οι υπόλοιποι. Συνεχίζοντας τα πάγια, δεν υπάρχει καμία αξία για υποδομές, εξοπλισμό και ακίνητα, ενώ οι αγορές παγίων 3,2 δις, κυρίως υποδομές και εξοπλισμοί κατά το 2024, «εξοδοποιήθηκαν» αμέσως κατά την παρατήρηση 8 του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αυτός είναι αλήθεια σεβασμός στην περιουσία του ελληνικού λαού, όταν κρίσιμες υποδομές, λιμάνια, δρόμοι κ.λπ., ξεπουλιούνται χωρίς να υπάρχει μια προηγούμενη αποτίμηση; Όταν ειδικά σήμερα έχει γίνει κατανοητό ότι οι πόλεμοι είναι θέμα οικονομικής διαχείρισης; Όπως όταν καταναλώνουμε πυραύλους Patriot των 4 εκατομμυρίων που στάλθηκαν στη Σαουδική Αραβία εναντίον drones των 100.000. Έχει αυτό κάποια λογική; Πώς όμως θα γίνει η διαχείριση χωρίς καταγραφή και αποτίμηση αυτών των αποθεμάτων; Αντιλαμβανόμαστε βέβαια ότι ίσως είναι θέμα μυστικότητας που περιορίζει την καταγραφή, αλλά θα πρέπει να βρεθεί και εδώ κάποια λύση όπως τα προηγούμενα που είπατε ότι βρήκατε.

Τέλος, οι συμμετοχές του δημοσίου ανέρχονται στα 23,1 δις το 2024 από 22.6 δις το 2023.

Σημαντική μεταβολή αν και περισσότερο λογιστική ήταν η απορρόφηση του ΤΑΙΠΕΔ, γεγονός που οδήγησε στην αύξηση της καθαρής αξίας του Υπερταμείου κατά 5,6 δις στα 8,86 δις, αν και δεν έχει αποτιμηθεί πλήρως η περιουσία του όπως πολύ περισσότερο της ΕΤΑΔ που παραμένει ανεξάρτητη θυγατρική.

Το μεσοσταθμικό κόστος εξυπηρέτησης του χρέους, εδώ για το swap θα πρέπει να μας το εξηγήσετε καλύτερα. Σε ταμειακή βάση, που έχει ενδιαφέρον λόγω swap, αυξήθηκε το 2024 στο 1,74% από 1,61% το 2023, όπου παρατηρείται μία μικρή άνοδος που θα επιταχυνθεί με την αποπληρωμή των «κλειδωμένων» δανείων GLF.

Επειδή το ΑΕΠ αυξήθηκε ονομαστικά σε 236,7 δις το 2024 από 224 δις το 2023, λόγω πληθωρισμού κυρίως, μειώθηκε κάπως ο λόγος χρέους κεντρικής διοίκησης προς ΑΕΠ, στα 170,6% από 180,9%.

Για τη χρηματοοικονομική κατάσταση το αφήνουμε...

Συμπερασματικά, πρόκειται για έναν ακόμη αναξιόπιστο Ισολογισμό, που δεν καταρτίζεται με διπλογραφικό λογιστικό σύστημα. Θα το δούμε από τα 2027 αν πράγματι ισχύει αυτό που μας υποσχέθηκε ο Υπουργός και δεν αποτυπώνει προφανώς την πραγματική καθαρή θέση των πολιτών.

Για όλους τους λόγους που έχουμε αναφέρει, δεν μπορούμε να τον εγκρίνουμε και αυτόν.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε».

Νικόλαος Παππάς, Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ»

Βουλευτής Β3' Νότιου Τομέα Αθηνών

«Η σημερινή συνεδρίαση αφορά τον απολογισμό εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού του 2024 και τον ισολογισμό κεντρικής διοίκησης της 31ης Δεκεμβρίου του

2024. Είναι μια πάρα πολύ ουσιαστική διαδικασία κοινοβουλευτικού ελέγχου. Στα ζητήματα που έθεσε η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου καταγράφηκαν πολύ σημαντικές αδυναμίες. Ταυτόχρονα, τα στοιχεία του 2025 και του 2026 μας επιτρέπουν να εξετάσουμε αν οι αδυναμίες αυτές ήταν συγκυριακές ή εάν αποτυπώνουν διαχρονικά χαρακτηριστικά κυβερνητικής δημοσιονομικής πολιτικής.

Για τον προϋπολογισμό του 2024, υπάρχει ένα δεδομένο που είναι η μεγάλη απόκλιση από τον αρχικό σχεδιασμό. Το 2024, τα καθαρά έσοδα, εξαιρουμένων των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ανήλθαν σε 74 δις ευρώ, υπερβαίνοντας τον αρχικό στόχο κατά 1,4 δις.

Την ίδια στιγμή οι αντίστοιχες δαπάνες διαμορφώθηκαν σε 73,75 δις ευρώ, 1,98 δις χαμηλότερα από τον αρχικό προϋπολογισμό. Άρα, χαμηλότερες δαπάνες και αυξημένα έσοδα. Άρα, προέκυψε αντί για προβλεπόμενο έλλειμμα 2,99 δις ευρώ, θετικό αποτέλεσμα 410 εκατ. ευρώ. Μιλάμε δηλαδή για ένα πλεόνασμα, σε σχέση με τον στόχο, 3,5 περίπου δις ευρώ.

Αυτή την εξέλιξη την παρουσιάζει η Κυβέρνηση ως δημοσιονομική επιτυχία, αλλά η απόκλιση αυτή δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως τέτοια, διότι δημιουργεί σοβαρά ερωτήματα για την ποιότητα του δημοσιονομικού προγραμματισμού. Μας προξενεί ειλικρινώς τεράστια απορία κάθε φορά που έχουμε αναθεώρηση ανά τρίμηνο των εκτιμήσεων για το πρωτογενές πλεόνασμα.

Τα στοιχεία του 2026 επιβάλλουν να επανέλθουμε στο ζήτημα. Διότι, σύμφωνα με το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής το προσαρμοσμένο πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης, επαναλαμβάνω της Γενικής Κυβέρνησης, πάει στο 11,3 δις ευρώ, ή 4,3% του ΑΕΠ, περίπου 2 δις ευρώ έναντι του αντίστοιχου επταμήνου του 2025. Παράλληλα, τα προσωρινά στοιχεία της εκτέλεσης του ενιάμηνου στο πλεόνασμα του Κρατικού Προϋπολογισμού έχουμε 7,6 περίπου δις ευρώ.

Τι αποδεικνύουν αυτά τα μεγέθη; Αποδεικνύουν ότι υπάρχει ένα ουσιαστικό πρόβλημα, ένα πρόβλημα που μας αναγκάζει να διαχωρίσουμε την πραγματική δημοσιονομική επίδοση από κάποιες αποκλίσεις, οι οποίες είναι λογιστικές και ετεροχρονισμένες.

Αυτό ζήσαμε και ζούμε και για το 2024. Άρα, η Κυβέρνηση δεν μπορεί να παρουσιάζει κάθε υπέρβαση στόχου ως επιτυχία, χωρίς να εξηγήει αν ο αρχικός στόχος ήταν ρεαλιστικός και ποιοι παράγοντες διαμόρφωσαν το τελικό αποτέλεσμα. Ένα πλεόνασμα δηλαδή πολύ παραπάνω από αυτό που αρχικά εκτιμήθηκε.

Υπάρχει μια πάγια τακτική, και κατά τη γνώμη μας, η Κυβέρνηση πρέπει να παρουσιάσει αναλυτική αποτίμηση της συμβολής του πληθωρισμού της πραγματικής κατανάλωσης και της φορολογικής συμμόρφωσης στην υπέρβαση των φορολογικών εσόδων. Διότι, τέτοιες υπερβάσεις, είναι σαφές ότι δεν προκύπτουν από τη φορολογική συμμόρφωση.

Ποιο είναι το οικονομικό και κοινωνικό αντίκρισμα, όμως, των υψηλών πλεονασμάτων; Το 2024 είχαμε πλεόνασμα 4,8% του ΑΕΠ. Η πρόσθετη συγκριτική ανάλυση παραθέτει για την ίδια χρονιά μέσο πρωτογενές έλλειμμα περίπου 1,2% του ΑΕΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η διαφορά είναι περίπου 6 ποσοστιαίες μονάδες.

Αντιλαμβάνεστε, ότι η Ελλάδα έχει ιδιαίτερες υποχρεώσεις λόγω του υψηλού δημοσίου χρέους. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι το ύψος των πρωτογενών πλεονασμάτων πρέπει να μην αξιολογείται ως προς τις οικονομικές του και κοινωνικές του συνέπειες. Το

2025, σύμφωνα με την πρόσφατη ανάλυση, το πρωτογενές πλεόνασμα έφτασε περίπου στο 4,9% του ΑΕΠ. Για το 2026, η ίδια ανάλυση εκτιμά ότι μπορεί να διαμορφωθεί άνω του 4,5%. Θυμίζω, ότι ο αρχικός στόχος ήταν στο 2,8% άρα, έχουμε αποτελέσματα τα οποία σχεδόν διπλασιάζουν το πρωτογενές πλεόνασμα σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις.

Για το Ταμείο Ανάκαμψης, αντιλαμβάνεστε και εσείς ότι το σύνολο των 792 ενταγμένων έργων ως το τέλος του 2024, αντιστοιχούσε μόλις σε ένα 34% του συνολικού προϋπολογισμού. Ο δείκτης της απορρόφησης από μόνος του, δεν λέει πάρα πολλά πράγματα για την πραγματική οικονομία, διότι εκεί πραγματικά έχουμε μία μεταφορά πόρων από το ένα «συρτάρι» του κράτους στο άλλο, χωρίς να έχουν πέσει στην πραγματική οικονομία.

Αναδείχθηκε και πριν το θέμα των επιχειρηματικών πλάνων των servicers, κύριε Πρόεδρε. Νομίζω, υπό το φως και της παραδοχής, ότι και το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει πρόσβαση σε αυτά τα στοιχεία και μας παρουσίασε μάλιστα κινδύνους πάρα πολύ σοβαρούς για τις κρατικές εγγυήσεις και την πιθανότητα να καταπέσουν και να κληθεί το ελληνικό κράτος να τις πληρώσει, είναι απολύτως απαραίτητο, να έρθουν στη Βουλή τα business-plans των servicers, διότι θα είναι ένας Προϋπολογισμός ο οποίος «κάθεται στον αέρα», στην κυριολεξία. Προσέξτε την εικόνα. Έρχεται το Ελεγκτικό Συνέδριο, λέει ότι στα «μπουκέτα» των κόκκινων δανείων έχουμε αποκλίσεις, οι οποίες πάνε στο 20% περίπου και αυτό με ποιο τρόπο ενσωματώνεται στον Προϋπολογισμό; Τι ακριβώς θα γνωρίζουμε όταν κληθούμε να αξιολογήσουμε τον Προϋπολογισμό, ο οποίος θα κατατεθεί στη Βουλή. Ξεκινάμε την άλλη Δευτέρα τη συζήτηση. Στη βάση ποιων υποθέσεων θα συζητάμε, είναι δυνατόν να κρύβουν από τη Βουλή τα επιχειρηματικά πλάνα πάνω στα οποία κάθονται 17 δις κρατικές εγγυήσεις; Για εμάς είναι ασύλληπτο.

Ο «ΣΥΡΙΖΑ - ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ» έχει καταθέσει την πρόταση για κατάργηση του σχήματος «ΗΡΑΚΛΗΣ» και- εντός πάρα πολλών εισαγωγικών- προτείνω τη μετονομασία του σε «ΚΕΡΒΕΡΟΣ». Πρέπει να καταργηθεί αυτό το σχήμα και το ιδιωτικό χρέος να το διαχειριστεί η Δημόσια Αναπτυξιακή Τράπεζα, η περιουσία αυτή να περάσει στον ΕΦΚΑ, ο οποίος να γίνει ο εθνικός επενδυτής.

Δεν έχω ακούσει ούτε ένα κυβερνητικό στέλεχος να μας λέει ότι η πρόταση αυτή είναι ανέφικτη και δεν το λένε ακριβώς, γιατί ξέρουν ποια είναι η διεθνής εμπειρία, γνωρίζουν πάρα πολύ καλά ότι υπάρχουν εκκρεμότητες αποκατάστασης των Ταμείων και ξέρουν ότι η Ελλάδα δεν θα μπορεί, για πάρα πολύ καιρό, να αποτελεί ευρωπαϊκή εξαίρεση, σε σχέση με το μείζον ζήτημα της κατοικίας. Η Ελλάδα, κύριε Πρόεδρε- και κλείνω με αυτό- είναι η χώρα η οποία έχει μηδέν ποσοστό κοινωνικής κατοικίας, τη στιγμή που άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν και 10% και 15% και 20% και 25%. Δηλαδή, εάν περπατήσεις στους δρόμους της Βιέννης, ένα στα πέντε σπίτια ή ένα στα τέσσερα σπίτια, πρέπει να ξέρεις ότι είναι κοινωνική κατοικία, ανήκει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ή σε κάποιους οικοδομικούς συνεταιρισμούς και είναι, όχι με τους μηχανισμούς της αγοράς- προσφοράς και ζήτησης- αλλά με χαμηλό διατιμημένο ενοίκιο, στο οποίο έχουν δικαίωμα πρόσβασης οι δικαιούχοι, ανάλογα με το εισόδημά τους.

Αυτή είναι μια απαραίτητη αλλαγή η οποία πρέπει να επισυμβεί, αλλιώς η Ελλάδα θα είναι καταδικασμένη να χάσει δύο γενιές, κύριε Πρόεδρε. Αυτή είναι η πικρή αλήθεια του «ΗΡΑΚΛΗ», από τον οποίον, όπως με έχει διαβεβαιώσει ο κ. Πετραλιάς στην Ολομέλεια της Βουλής κατά τη διάρκεια επίκαιρης ερώτησης, οι servicers ελπίζουν, σχεδιάζουν, υπολογίζουν σε αυτά τα άφαντα business-plans, να βγάλουν 30 με 35 δις.

Άρα ή θα βγάλουν 30 με 35 δις και θα χάσουμε δύο γενιές ή θα γίνουμε μια ευρωπαϊκή χώρα ως προς την κοινωνική κατοικία και τη ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους για να μπορέσει ξανά η νεολαία μας αλλά και όσοι έχουν ανάγκη να μπουν με αξιώσεις στην παραγωγική διαδικασία και σε μια ζωή στην οποία δεν θα τελειώνουν τα λεφτά του μήνα στις 15.

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Ανδρέας Βορύλλας, Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ “ΝΙΚΗ”»

Βουλευτής Β2΄ Δυτικού Τομέα Αθηνών

«Η κύρωση του Απολογισμού και του Ισολογισμού για το οικονομικό έτος 2024 απαιτεί ουσιαστικό κοινοβουλευτικό έλεγχο. Η Κυβέρνηση καλείται να εξηγήσει πώς διαχειρίστηκε τα χρήματα των πολιτών, ποια περιουσία καταγράφει και ποιες υποχρεώσεις αναλαμβάνει για το μέλλον. Η ΝΙΚΗ αντιμετωπίζει αυτή τη διαδικασία με τη σοβαρότητα που επιβάλλει η ευθύνη απέναντι στον ελληνικό λαό. Κάθε ευρώ που εισπράττει το Δημόσιο προέρχεται από την εργασία και την προσπάθεια πολιτών που δικαιούνται πλήρη λογοδοσία.

Αφετηρία μας είναι η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οφείλουμε να αποδώσουμε με ακρίβεια το συμπέρασμά της. Το Δικαστήριο αποφαινεται υπέρ της ορθότητας και αξιοπιστίας του Απολογισμού και των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, με επιφύλαξη των παρατηρήσεων που διατυπώνει. Συνεπώς, δεν παρουσιάζουμε την έκθεση ως συνολική απόρριψη των λογαριασμών. Απαιτούμε, όμως, οι επιφυλάξεις της να εξεταστούν ουσιαστικά, γιατί όπως θα δούμε παρακάτω είναι πολύ σοβαρές. Η θετική διατύπωση του συμπεράσματος δεν απαλλάσσει την Κυβέρνηση από την πολιτική ευθύνη για τις σοβαρές αδυναμίες που καταγράφονται στην Έκθεση. Δυστυχώς πρόκειται για ίδια ή παρόμοια ευρήματα που έχουμε δει και στις εκθέσεις των προηγούμενων χρήσεων.

Πρώτο μεγάλο ζήτημα είναι η δημόσια περιουσία. Η αξία των ενσώματων και άυλων παγίων εξακολουθεί να μη συμπεριλαμβάνεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης. Υποδομές, ακίνητα, δημόσιες εκτάσεις και εξοπλισμός δεν αποτυπώνονται ολοκληρωμένα στον Ισολογισμό. Με απλά λόγια, με βάση τον Ισολογισμό, το Κράτος μας δεν έχει καθόλου ακίνητη περιουσία, το σχετικό κονδύλι είναι μηδέν! Η Έκθεση αναγνωρίζει ότι η διαδικασία απογραφής βρίσκεται σε εξέλιξη. Αυτό, όμως, δεν αναιρεί αυτή την σοβαρότατη έλλειψη. Η Βουλή καλείται να κρίνει μια περιουσιακή εικόνα από την οποία απουσιάζει μια βασική κατηγορία στοιχείων Ενεργητικού του Δημοσίου.

Η παράλειψη αυτή υποεκτιμά την περιουσία και επηρεάζει αρνητικά την εμφανιζόμενη καθαρή θέση. Επομένως, δεν θα χρησιμοποιήσουμε την αρνητική καθαρή θέση ως απόδειξη ότι η χώρα δεν διαθέτει περιουσία ή ότι βρίσκεται αυτομάτως σε αφερεγγυότητα. Θα επιμείνουμε στην πραγματική πολιτική συνέπεια: χωρίς ολοκληρωμένη απογραφή και αξιόπιστη αποτίμηση, δυσχεραίνονται η προστασία και η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας. Χρειαζόμαστε σαφή εικόνα των δικαιωμάτων του Δημοσίου, των χρήσεων και των βαρών κάθε ακινήτου, ώστε οι αποφάσεις διαχείρισης να ελέγχονται.

Δεύτερο ζήτημα είναι η αποτίμηση των απαιτήσεων. Η Έκθεση αναφέρει απαιτήσεις 121,71 δισεκατομμυρίων ευρώ, από τις οποίες εμφανίζονται ως εισπράξιμα μόλις 5,08 δις, μετά από σωρευτικές απομειώσεις 116,63 δισεκατομμυρίων. Τα μεγέθη αυτά δεν σημαίνουν ότι χάθηκαν τόσα χρήματα μέσα στο 2024. Αποτυπώνουν, όμως, το τεράστιο χάσμα μεταξύ

ονομαστικών απαιτήσεων και λογιστικά εκτιμώμενης ανακτησιμότητας. Το Ελεγκτικό Συνέδριο επισημαίνει αδυναμίες στη μεθοδολογία αποτίμησης και ασυμφωνίες μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων.

Ένα κράτος που πιέζει τον πολίτη να είναι συνεπής οφείλει να διαθέτει το ίδιο ακριβείς λογαριασμούς. Χρειάζεται να ξεχωρίζει τις πραγματικά εισπράξιμες απαιτήσεις από παλαιά ή αμφίβολα ποσά και να αντιμετωπίζει έγκαιρα τις υποχρεώσεις επιστροφής φόρων. Η αδυναμία συμφωνίας των δεδομένων δυσχεραίνει τον έλεγχο και μπορεί να παράγει λανθασμένες εκτιμήσεις. Θα πρέπει κάποια στιγμή οι απαιτήσεις που είναι ανεπίδεκτες εισπράξεως να διαγραφούν, ώστε να μην υπάρχει κόστος διαχείρισης απαιτήσεων που ποτέ δεν θα εισπραχθούν!

Η ΝΙΚΗ ζητεί καλύτερη στόχευση της εισπρακτικής πολιτικής, με βάση αξιόπιστα στοιχεία και την πραγματική δυνατότητα πληρωμής, και ουσιαστικό έλεγχο των μεγάλων απαιτήσεων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ελλιπούς εφαρμογής της αρχής του δεδουλευμένου είναι η Αττική Οδός. Δεν καταχωρίστηκε ως απαίτηση ποσό 784,8 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο η έκθεση προσδιορίζει ως ανείσπρακτο υπόλοιπο του εφάπαξ τιμήματος κατά την 31η Δεκεμβρίου 2024. Δεν καταχωρίστηκε επίσης απαίτηση, έστω ως εκτίμηση, για την ετήσια αμοιβή παραχώρησης του 2024. Το εύρημα αφορά τη λογιστική απεικόνιση κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν τεκμηριώνει από μόνο του παραβίαση της σύμβασης από τον παραχωρησιούχο. Αναδεικνύει, όμως, την ευθύνη της Διοίκησης να καταγράφει εγκαίρως τα δικαιώματά της.

Υπάρχουν επίσης σφάλματα στην αποτίμηση των κρατικών συμμετοχών. Η έκθεση καταγράφει υποεκτίμηση κατά 283,60 εκατομμύρια ευρώ για ελεγχόμενες και συγγενείς εισηγμένες οντότητες και υπερεκτίμηση κατά 306,73 εκατομμύρια για αντίστοιχες μη εισηγμένες. Τα σφάλματα δεν κινούνται όλα προς την ίδια κατεύθυνση. Αυτό ακριβώς ενισχύει την ανάγκη να εφαρμοστούν σταθερές λογιστικές αρχές και να ελεγχθούν οι αποτιμήσεις. Η αξιοπιστία δεν εξασφαλίζεται με συμψηφισμό των ανακρίβειών, αλλά με ορθή καταγραφή κάθε στοιχείου και επαρκή τεκμηρίωση.

Οι παραλείψεις επεκτείνονται στην καταγραφή δαπανών και υποχρεώσεων. Η έκθεση εντοπίζει μη αναγνωρισμένες δαπάνες στρατιωτικών νοσοκομείων και υπηρεσιών διαφόρων υπουργείων, καθώς και προβλήματα στην εφαρμογή της δεδουλευμένης βάσης. Η οικονομική υποχρέωση πρέπει να εμφανίζεται όταν δημιουργείται και όχι απλώς όταν πληρώνεται. Διαφορετικά, δεν μπορούμε να παρακολουθήσουμε με ακρίβεια το κόστος των υπηρεσιών και τις δεσμεύσεις που μεταφέρονται στην επόμενη χρήση. Παράλληλα, καταγράφεται αύξηση των απλήρωτων και ληξιπρόθεσμων οφειλών της Κεντρικής Διοίκησης έναντι του 2023.

Τρίτο κρίσιμο πεδίο είναι οι προβλέψεις και οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι. Η έκθεση αναφέρει ότι δεν έχει καταρτιστεί το απαιτούμενο μητρώο παρακολούθησης ζημιών και υποχρεώσεων. Δεν έχουν υπολογιστεί και αναγνωριστεί οι τυχόν αναγκαίες προβλέψεις από καταπτώσεις εγγυήσεων ή δικαστικές διεκδικήσεις. Οι γνωστοποιήσεις παρουσιάζουν επίσης ελλείψεις. Χρειάζεται σαφής διάκριση: μια ενδεχόμενη υποχρέωση δεν είναι αυτομάτως βέβαιη οφειλή. Χρειάζεται, όμως, αξιολόγηση, κατάλληλη γνωστοποίηση και, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του λογιστικού πλαισίου, σχηματισμός πρόβλεψης.

Στο πρόγραμμα «ΗΡΑΚΛΗΣ», οι εγγυήσεις ανέρχονταν σε 17,33 δις ευρώ στο τέλος του 2024. Η έκθεση καταγράφει ότι οι συνολικές ανακτήσεις για τα έτη 2020 έως 2024

υπολείπονταν των προβλέψεων των διαχειριστών κατά 24,09%. Από τις δεκαεννέα τιτλοποιήσεις, οι επτά εμφάνιζαν αποκλίσεις άνω του 20%. Δεν προκύπτει από αυτά ότι θα καταπέσουν όλες οι εγγυήσεις. Προκύπτει, όμως, η ανάγκη τεκμηριωμένης αξιολόγησης του κινδύνου, την οποία η Κυβέρνηση οφείλει να παρουσιάσει στη Βουλή.

Η εξυγίανση των τραπεζικών ισολογισμών πρέπει να συνοδεύεται από πλήρη ενημέρωση για την έκθεση του φορολογουμένου. Η ΝΙΚΗ ζητεί διαφάνεια για την πορεία των εγγυημένων τιτλοποιήσεων και ουσιαστική εποπτεία των διαχειριστών απαιτήσεων. Η δημοσιονομική προστασία και η προστασία των δανειοληπτών αποτελούν παράλληλες ευθύνες της Πολιτείας. Δεν αρκεί να καταγράφεται μια εγγύηση στις σημειώσεις, αν δεν αξιολογείται συστηματικά η πιθανότητα ενεργοποίησής της και η επίδρασή της στα δημόσια οικονομικά.

Στην ίδια ενότητα βρίσκεται η υπόθεση της ΑΤΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παραπέμπει στις δημοσιευμένες καταστάσεις της ΕΤΑΔ για το 2023 και αναφέρει διαιτητικές αποφάσεις για επιδικασθέντα ποσά περίπου 573 εκατομμυρίων ευρώ, χωρίς τους αναλογούντες τόκους. Επισημαίνει ότι δεν προκύπτει αξιολόγηση των τυχόν ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης ούτε σχετική γνωστοποίηση. Πρόκειται για συγκεκριμένο εύρημα που επιβάλλει συγκεκριμένη απάντηση, αντί γενικών διαβεβαιώσεων ότι οι λογαριασμοί έχουν τακτοποιηθεί.

Η υπόθεση της ΑΤΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ εκθέτει σοβαρά την Κυβέρνηση. Η εταιρεία έχει δικαιωθεί με διαιτητικές αποφάσεις, ορισμένες από τις οποίες έχουν ήδη καταστεί αμετάκλητες, όμως η οικονομική εκκρεμότητα παρατείνεται. Η μη συμμόρφωση στις εκτελεστές αποφάσεις πλήττει ευθέως το κράτος δικαίου της χώρας μας.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτεί και η αναφορά στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Η έκθεση μνημονεύει απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Ιουνίου 2025, με την οποία αποκλείστηκαν από την ενωσιακή χρηματοδότηση δαπάνες 415,05 εκατομμυρίων ευρώ. Πρόκειται για μεταγενέστερη εξέλιξη που το Δικαστήριο εξετάζει στο πλαίσιο των γνωστοποιήσεων και της αξιολόγησης κινδύνων. Δεν την παρουσιάζουμε ως πληρωμή του 2024. Ζητούμε να εξηγηθεί η επίδρασή της για το Δημόσιο και να διασφαλιστεί ότι οι συνέπειες των διοικητικών αστοχιών δεν θα μεταφερθούν αδιακρίτως στους έντιμους αγρότες.

Τέταρτο ζήτημα είναι η ποιότητα των δημόσιων δαπανών. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εντοπίζει χρήση πιστώσεων αποθεματικών για δαπάνες μη συμβατές με τον προβλεπόμενο προορισμό τους, καθώς και υψηλά αδιάθετα υπόλοιπα σε ορισμένους φορείς. Διαπιστώνει επίσης απουσία κατάλληλου και επαρκούς συστήματος διαχείρισης και αξιολόγησης των επιχορηγήσεων. Η μεταφορά χρημάτων σε έναν φορέα δεν αρκεί ως απόδειξη αποτελεσματικής πολιτικής. Η Βουλή πρέπει να γνωρίζει τον σκοπό της χρηματοδότησης, τη χρήση της και το αποτέλεσμα που επέφερε.

Στις δημόσιες συμβάσεις, τα ευρήματα είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά. Στην επισκόπηση της έκθεσης, μία μόνο προσφορά είχε υποβληθεί στο 43% των συμβάσεων που ανατέθηκαν κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμού και στο 61% όσων συνάφθηκαν με απευθείας ανάθεση ή διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Αυτά τα ποσοστά δείχνουν, όμως, περιορισμένο ανταγωνισμό και επιβάλλουν έλεγχο των όρων και των διαδικασιών ανάθεσης. Η Κυβέρνηση πρέπει να εξηγήσει πώς διασφαλίζει εύλογες τιμές και ουσιαστική δυνατότητα συμμετοχής περισσότερων προμηθευτών.

Πέμπτο πεδίο είναι το Ταμείο Ανάκαμψης. Η απορρόφηση των ετήσιων πιστώσεων του 2024 προσέγγισε το 94%. Ωστόσο, για τα 792 ενταγμένα έργα με οικονομικό αντικείμενο,

συνολικού προϋπολογισμού 25,28 δισεκατομμυρίων ευρώ, οι σωρευτικές πληρωμές μέχρι το τέλος του 2024 αντιστοιχούσαν στο 34,17%. Πρόκειται για διαφορετικούς δείκτες, με διαφορετική βάση υπολογισμού. Ο δεύτερος αποτυπώνει τη χρηματοοικονομική πρόοδο των έργων και δεν ισοδυναμεί με ποσοστό φυσικής ολοκλήρωσής τους. Η διάκριση είναι απαραίτητη για έντιμη ενημέρωση του Κοινοβουλίου.

Η έκθεση καταγράφει καθυστερήσεις σε διαγωνισμούς, αδειοδοτήσεις και υπογραφές συμβάσεων, καθώς και ελλείψεις συντονισμού και διοικητικής ωριμότητας. Ζητούμε αναλυτική ενημέρωση ανά έργο, με πραγματική πρόοδο, εκκρεμότητες και διορθωτικές ενέργειες. Η επιτυχία του προγράμματος κρίνεται από τις υποδομές και τις υπηρεσίες που παραδίδονται στους πολίτες. Ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να έχουν η παραγωγική ανασυγκρότηση, η περιφέρεια και οι ανάγκες της οικογένειας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ΝΙΚΗ ζητεί δεσμευτικό σχέδιο αντιμετώπισης των ευρημάτων, με υπεύθυνη υπηρεσία και προθεσμία για κάθε ενέργεια.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ».

Αλέξανδρος Καζαμίας, Ειδικός Αγορητής της Κ.Ο. «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ»

Βουλευτής Επικρατείας

«Μιλώντας για τον Απολογισμό του οικονομικού έτους 2024, θα ήθελα καταρχάς να υπενθυμίσω ότι ο Προϋπολογισμός εκείνου του έτους ήταν ο δεύτερος μετά τη λήξη της πανδημίας του Κορονοϊού, ο οποίος εφάρμοζε πολιτική λιτότητας.

Ήδη από την προηγούμενη χρονιά, δηλαδή από το 2023. Η Κυβέρνηση είχε επιστρέψει -για πρώτη φορά μετά την πανδημία- στην πολιτική της παρατεταμένης λιτότητας και των πρωτογενών πλεονασμάτων, μετά την κατάργηση της λεγόμενης «Ρήτρας Διαφυγής» από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που επέτρεπε το 2020-2022 να έχουμε δημοσιονομική χαλάρωση και ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς.

Έτσι, το 2024, για δεύτερη συνεχή χρονιά, η ελληνική οικονομία επέστρεψε στην παλιά τροχιά της διαρκούς λιτότητας που επέβαλαν στη χώρα τα μνημόνια της περιόδου 2010-2018. Στην πράξη, αυτό σήμαινε ότι τα έσοδα του Προϋπολογισμού συνέχισαν να αυξάνονται ραγδαία, ενώ οι δαπάνες του Κράτους, ιδίως στην κοινωνική πολιτική, συνέχισαν να συγκατοούνται. Συνέπεια αυτής της περιοριστικής πολιτικής ή, αλλιώς, της λιτότητας, ήταν να παραμείνει ο ρυθμός ανάπτυξης σε χαμηλά επίπεδα, πέφτοντας από το 5,6% το 2022, στο 2,3% το 2023 και στο 2,1% το 2024. Έκτοτε, η ελληνική οικονομία διατηρεί έναν φθίνοντα μέσο ρυθμό ανάπτυξης κοντά στο 2%. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο πρόσφατα υπολόγισε ότι για το 2026, η ανάπτυξη θα είναι μόλις 1,8%, και αυτό κατά την άποψή μας, οφείλεται στην επιστροφή της Κυβέρνησης από το 2023 και 2024 σε μία πολιτική διαρκούς λιτότητας.

Ο Απολογισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το 2024 παρουσιάζει μια εικόνα, όπου τα εισπραχθέντα έσοδα, κυρίως, από φόρους, ξεπέρασαν τις προβλέψεις, οι οποίες ήταν ήδη πολύ φιλόδοξες. Η απόκλιση ανήλθε στα 4,1 δις ευρώ, δηλαδή 5,5% πάνω από τον αρχικό στόχο. Αυτό συνιστά μια επιδείνωση σε σχέση με το 2023, όπου πάλι είχαμε τεράστια απόκλιση της τάξης του 4,7%, όμως. Τελικά, επειδή καθυστέρησαν κάποιες εισπράξεις, το Ελεγκτικό Συνέδριο υπολόγισε την απόκλιση στα έσοδα μόνο στα 1,4 δις ευρώ ή κατά 1,96%.

Επίσης, ο Απολογισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τις δαπάνες του 2024, όπως και την προηγούμενη χρονιά, είναι ότι το ίδιο πράγμα δε συνέβη εκεί. Αυτό που συνέβη, ήταν το

ακριβώς αντίστροφο, δηλαδή είχαμε απόκλιση περίπου 2%, 1,98%, πιο κάτω από το προβλεπόμενο. Δηλαδή στις εισπράξεις έχουμε μια κατάσταση όπου η απόκλιση γίνεται προς περισσότερες εισπράξεις, αλλά στις δαπάνες, ενώ θα ήταν λογικό να γίνει απόκλιση προς περισσότερες δαπάνες αφού θα υπήρχαν περισσότερες εισπράξεις, αυτό που γίνεται είναι το αντίστροφο. Δηλαδή, ότι έχουμε απόκλιση 2% προς λιγότερες δαπάνες. Με άλλα λόγια, αυτό που συνέβη είναι ότι η Κυβέρνηση ήταν επιθετική προς τους πολίτες στον Προϋπολογισμό όσον αφορά στους φόρους και ακόμη επιθετικότερη από τον στόχο στην εκτέλεση του Προϋπολογισμού, ενώ ήταν φειδωλή προς τους πολίτες στους στόχους του Προϋπολογισμού όσον αφορά στις δαπάνες και ήταν ακόμη πιο σφιχτοχέρηδες οι Υπουργοί της Κυβέρνησης όταν τον εκτέλεσαν.

Ως αποτέλεσμα, οι δύστυχοι οι πολίτες χτυπήθηκαν και από τις δύο πλευρές: και φορολογούνται περισσότερο από τον ετήσιο στόχο, και επωφελούνται λιγότερο από δαπάνες λιγότερο από τις δαπάνες σε σχέση με τους ήδη περιορισμένους στόχους. Αυτό είναι σημαντικό, γιατί η εφαρμογή του Προϋπολογισμού αποκαλύπτει και τις βαθύτερες προθέσεις της Κυβέρνησης.

Εδώ, υπάρχει και ένα σοβαρό θέμα δημοκρατικής νομιμοποίησης. Αν η Κυβέρνηση εκτελεί έναν Προϋπολογισμό με απόκλιση περίπου 2% πάνω στις εισπράξεις και περίπου 2% κάτω στις δαπάνες, αυτό σημαίνει συνολική απόκλιση όσον αφορά τη λιτότητα κατά 4% εις βάρος του πολίτη. Εμείς λέμε ότι δεν δικαιούται η Κυβέρνηση να παίρνει ψήφο από τη Βουλή για έναν Προϋπολογισμό σκληρής λιτότητας και όταν τον εκτελεί να εντείνει τη λιτότητα – δηλαδή να σφίγγει το ζωνάρι εις βάρος των πολιτών – ακόμη περισσότερο κατά 4% επιπλέον. Αυτό συνιστά πολιτική εξαπάτηση.

Δύο ακόμη ανησυχητικά στοιχεία για τον Γενικό Απολογισμό είναι πρώτον, το γεγονός ότι υπάρχουν 540 εκατομμύρια «μη αναγραφόμενα έσοδα», δηλ. κοντά στο 1% του Προϋπολογισμού, τα οποία, όπως σημειώνει το Ελεγκτικό Συνέδριο «μειώνουν την αξιοπιστία» και δημιουργούν επιπλέον αποκλείσεις. Αυτά τα λέει στη σελίδα 137 της έκθεσής του. Ακόμη πιο σοβαρή είναι η κατάσταση με τους «Ειδικούς Λογαριασμούς», τους οποίους το Ελεγκτικό Συνέδριο αναφέρει και για το 2024 σε ύψος 8 δισεκατομμυρίων ευρώ. Είχαμε και μια συζήτηση για το πώς αυτοί οι ειδικοί λογαριασμοί θα περάσουν στον Τακτικό Προϋπολογισμό τελικά από του χρόνου, αλλά το γεγονός ότι για πολλά χρόνια υπάρχει ένα τόσο μεγάλο κονδύλι, σχεδόν 8 δις για το 2024, είναι ένα πρόβλημα γιατί αυτό δεν ελέγχεται από τη Βουλή.

Δεύτερον, έχουμε ένα τεράστιο ποσοστό απευθείας αναθέσεων ή αναθέσεων «με μία μόνο προσφορά», στο 43%. Αυτό υποδηλώνει μια σοβαρή αποτυχία ανταγωνισμού και την κρυφή λειτουργία ολιγοπωλειακών καρτέλ. Υπενθυμίζω ότι τα ίδια είχαμε και σε σχέση με το Ταμείο Ανάκαμψης. Το ίδιο το Ελεγκτικό Συνέδριο για το 2024, παρουσιάζει μια όχι και πολύ κολακευτική αποτίμηση των πεπραγμένων του Ταμείου Ανάκαμψης όχι μόνο όσον αφορά την απορροφητικότητα, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο οι προμήθειες δίνονταν σε εταιρείες. Υπενθυμίζω επίσης, ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία το 2024 είχε εστιάσει την προσοχή της και εξετάζει ζήτημα απευθείας αναθέσεων 2,5 περίπου, δισεκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης σε 10 εταιρείες πληροφορικής και ηλεκτρονικών συστημάτων, όπου υπήρχε μόνο μία εταιρεία στον διαγωνισμό.

Επίσης θα πρέπει να υπενθυμίσω ότι το 2024 ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, ο κύριος Παπαθανάσης, είχε βάλει και την υπογραφή του στο κονδύλι των

647.000 ευρώ που πήγε για το «μπάζωμα» του τόπου του εγκλήματος στα Τέμπη. Ένα θέμα που ακόμη ταλαιπωρεί την κοινή γνώμη μέχρι σήμερα και θα αποκτήσει και μεγαλύτερο ενδιαφέρον όταν ξεκινήσει και η δίκη στο Ειδικό Δικαστήριο του Υφυπουργού, τότε, του κ. Τριαντόπουλου.

Η έκθεση που παρουσιάζει το Ελεγκτικό Συνέδριο, η έκθεση του Απολογισμού, του Προϋπολογισμού, παρουσιάζεται και μαζί με μια δεύτερη έκθεση αναφορικά με τη Δημοσιονομική Βιωσιμότητα. Αυτή έχει ενδιαφέρον σε αρκετά σημεία. Στον χρόνο που μου απομένει, θα ήθελα να εστιάσω σε τρία σημεία. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και η έκθεσή του δείχνει ότι το 2024 είχαμε ρεκόρ στα υπερκέρδη των συστημικών τραπεζών, τα οποία ανήλθαν στα 5,6 δις πριν από τους φόρους και κατέγραψαν υπερκέρδη τελικά, οι τέσσερις συστημικές τράπεζες ύψους 4,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, δηλαδή είναι 2% του μεγέθους της οικονομίας, κέρδη όχι τζίρο, μετά τους φόρους.

Αυτή η τάση ξεκίνησε το 2023 και συνεχίζεται έκτοτε, σταθερά.

Επιπλέον, θα πρέπει εδώ να επισημάνουμε ότι η «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ», όπως ανακοίνωσε και η κυρία Ζωή Κωνσταντοπούλου στη φετινή ΔΕΘ, θα καταθέσει πρόταση νόμου για την έκτακτη φορολόγηση των κερδών των τραπεζών κατά 60% για μια περίοδο τεσσάρων ετών.

Επιπλέον, η Έκθεση για τη βιωσιμότητα της Οικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αναφέρεται στο ζήτημα της στέγασης και στο πώς το πρόβλημα της στέγης, άρχισε να αποκτά σημαντικές διαστάσεις από το 2024. Στην πραγματικότητα αυτό, προηγείται του 2024. Αλλά τότε, αρχίζει να φαίνεται ξεκάθαρα και το Ελεγκτικό Συνέδριο παρουσιάζει εδώ, ένα πολύ ενδιαφέρον στοιχείο, ότι ο δείκτης υπερβολικής επιβάρυνσης, δηλαδή, το ποιοι πολίτες δίνουν παραπάνω από το 40% του εισοδήματός τους για ενοίκιο. Δηλαδή, έχουν υπερβολική επιβάρυνση από το ενοίκιο.

Η Έκθεση λέει ότι το 2024, η Ελλάδα ήταν στην τελευταία θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση με 29% των ενοικιαστών να πληρώνει πάνω από 40% του εισοδήματός τους, για ενοίκιο. Τη στιγμή που στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το ποσοστό αυτό ήταν μόλις 8%. Δηλαδή, έχουμε τεράστιο πρόβλημα και αυτό θα πρέπει να το θυμόμαστε, γιατί συχνά αναφέρεται ότι η συνθήκη στην Ελλάδα είναι παρόμοια με αυτή που κυριαρχεί σε όλη την Ευρώπη. Δεν είναι. Είναι ελάχιστες ευρωπαϊκές χώρες, η Ισπανία ιδιαιτέρως και κάποιες άλλες, η Γαλλία, η Ιταλία που έχουν παρόμοιο πρόβλημα, αλλά εδώ έχουμε μια εκρηκτική διάσταση στο πόσο η επιβάρυνση της στέγης έχει επηρεάσει το εισόδημα των πολιτών.

Το τρίτο θέμα, που αναφέρει η Έκθεση Βιωσιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σχετικά με την οικονομία και αξίζει κατά την άποψή μας να προσεχθεί ιδιαίτερα, είναι ότι από το 2024 αρχίζουμε να έχουμε μια σταθερή επιδείνωση του ποσοστού των Ελλήνων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Από 26,1% του 2023 στο 26,9% του πληθυσμού το 2024. Πέρυσι, αυτό έφτασε το 27,5%. Δηλαδή, πρόκειται για τα 2/7 των Ελλήνων, που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού σύμφωνα με την Eurostat. Τα επισημαίνει αυτό το Ελεγκτικό Συνέδριο και αυτό είναι χειρότερο, από το ποσοστό που ίσχυε όταν ανέλαβε η παρούσα Κυβέρνηση το 2019. Θα πρέπει εδώ να επισημάνουμε, ότι το 21% των Ευρωπαίων βρίσκονται αντιμέτωποι με τον κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού. Δηλαδή, έχουμε πάλι, πολύ μεγάλη απόσταση σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα κλείσω, παρατηρώντας ότι αυτά κατά την άποψή μας, δηλαδή, η αύξηση στον ποσοστό των πολιτών που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού που

ξεκινάει το 2023, ταυτίζεται και παρακολουθεί σταθερά έκτοτε, την έναρξη της πολιτικής της λιτότητας της Κυβέρνησης, που έρχεται σε συνδυασμό με μια ταξική πολιτική, η οποία συγκεντρώνει τελικά, το εισόδημα στους λίγους, αντί να το αναδιανέμει δίκαια από πάνω προς τα κάτω όπως και κατά την άποψή μας θα έπρεπε. Ευχαριστώ».